

ELŐFIZETÉS

HELYIEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 49 f.

HÍRDETÉSEK:
3-5 soros postai sor egyszer 20 fill.
2-3 soros közzétételre 16 fill.
Nyitászó ára 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, szeptember 7.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az ellenőrzés ára.
- Az aradi fűszerüzletek zárórása.
- A szövetségetek mentő ekolója.
- Az aradi kulturpalota.
- A király duzzog.
- A trónörökös az alkotmánybiztosítékok ellen.
- Motoros baleset Uj-Szent-Annán.
- A vidéki cukor és az aradi legyek.
- A szerelem halottja.
- Panama a szerb egyházgyogyon kezelésénél.
- Tárca: A merénylők világa.

Az ellenőrzés ára.

Arad, szeptember 6.

Lengyel Zoltánt a vádtanács vád alá helyezte. A Hajdu-féle aktalopás részese-ként került Lengyel a bírák elé s e miatt emeltek ellene panaszt is. Sajnálatos ese-mény ez a dolog nemcsak a parlamentre nézve, de szomoruan jellemzi azt a hiva-talnoki fegyelmezetlenséget, mely a ma-gyar közigazgatás körében lábrakapott. Míg a tény maga, hogy képviselő a büntetőbírók korlátai elé kerül, másrészt az a körülmény, hogy hivatalnokok bü-nös segédletét kell igénybe venni, ha közérdekű ügyek felől akarja magát egy képviselő informálni: olyan nyomtávtat mutatnak, melyek a viszonyok beteges elfajulását jelentik.

Lengyel Zoltán a pausálé ügyből kifo-lyólag hivatalos akták után kutatott. Hajdu önként ajánlkozott azok megszerzésére. S ime mindketten ma terheltként vád alá kerültek. A parlamentarizmus legelemibb szabálya az, hogy a nemzetképviselőt min-

den tagja előtt ismereteseleg legyenek a kormányintézkedések minden részleteikben. Hiszen az országgyűlés az ellenőrző forum, mely előtt nincs hivatalos titok, melynek számadással tartozik minden ténykedésért az illető szakminiszter.

A mióta a nemzeti kormány van a rudon, a parlamentarizmus ez elemi sza-bályát egyszerűen belefajtották a képvise-lőkbe. Az interpellálási jogot konfiskálták és jaj annak, aki közügyek iránt érdeklődni mer. Hivatalos iratok bemutatásáról pedig szó sem eshetik. A kormány ma-gántermészetű intézkedéseit egyszerűen a hivatalos titok mindent eltakaró homá-lyába burkolták. Így fal mellett, titokban folytak azok a panamak, melyek izetlen-ségüknel fogva szinte páratlanok a maguk nemében.

Nem imádjuk a Zoltánokat. Lengyel Zoltán sem az az ember, aki politikai meggyőződésünknek megfelelne. Ámde ez ügyben nemcsak az igazság, de a közér-dek parancsa is Lengyel Zoltán mellett foglal állást. Nem helyeseljük magát az eljárását sem. De akkor, mikor minden parlamentáris utat elzárnak a képviselők előtt: a „suprema lex“ parancsát tiszte-letben kell tartani még akkor is, ha tör-vényes formákon tullep. A politikai kor-rupciókat irtani kell és ebben a munká-ban nincs eszköz, melytől irtózni kellene. S ha Lengyel Zoltán ilyen eszközhöz nyult: vétke megbocsájtható és menthető.

Hajdu cselekménye csak azt igazolja, hogy a magyar hivatalnoki karban nincs közérdek iránti érzék, nincs fegyelmezett-

ség. Az a hivatalnok, aki önként ajánlko-zik hivatalos titkok elárulására, — tette legyen az bármily okból az nem lelki-ismeretes, nem megbízható ember. De ha a hivatalok fejeiben hiányzik az az érzék, mely a nyilvános ellenőrzést maga ki-vánja, ha elrejtett aktákban panamaizü dolgok fekszenek eltemetve: az a hiva-talnok hibásan ugyan, de csak a viszo-nyok kényszerű hatása alatt cselekszik.

Összevetve az eseményt, mindkét szempontból szomorú jelenségnek tartjuk az egész ügyet. Szomorú parlamentariz-mus, melynek egyenes csődjét jelenti a képviselőkre erőszakolt szájkosár. S ebben a meggyőződésünkben nem ingat meg a vádtanács indokolásának ama „kimagasló“ érve, hogy . . . az állam presztizsét sérti a hivatalos titkok elárulása, mert hisz a parlament előtt — alkotmányos országban — nincs hivatalos titok. Ha pedig van, az korrupcióra mutat, melynek éppen a leghathatósabb ellenszere: a parlamenti nyilvánosság. Ezért nem tartjuk valami helyes dolognak, hogy a Hajdu-estből kri-minális pert csináltak.

A bíróság döntésének nem akarunk elébe vágni. Az ítélet tiszteletet parancsol, de a közvélemény meggyőződésén mit sem változtat. De bizonyos az is, hogy a jövő perspektívája nem lehet nagyon ró-zsás, ha az állami tekintélyt bírói ítéletek-vel kell megvédelmezni. A parlamentáris-musnak, épp úgy a hivatalnoki tekintélynek alásülyedését jelentik ezek a mozzanatok. Es ezért kell erős és nagy tisztító tűznek jönnie.

A merénylők világa.

Az orosz terroristák nemcsak Oroszországban működnek bombával, revolverrel és törrel, nem-csak a fehér cár birodalmában ontják a vért a nép felszabadítása érdekében. A tett propagan-dájának szervezete a véráztatta földről messze országokba is elnyulik. Körülbelül egy eszten-deje, hogy egy rajongó orosz leány, Leontjev Tatjana merényletet követett el egy német ban-kár ellen, akit Durnovo orosz miniszterrel té-vesztett össze. Most pedig Velencéből érkezik a hír, hogy ott egy orosz forradalmár merényle-tet követett el Komarovszky Pany orosz gróf ellen és veszedelmesen megsebesítette.

De ezeken kívül is nem mulik el nap, hogy ne jönne Oroszországból hír, amely újabb összeesküvésről, újabb merényletről, újabb hadi-törvényszéki pörről és újabb statáriális kivég-zésekről ne szólna. Az orosz forradalomra való-ban ráillik az a sokat emlegetett közhely a hidrától, amelynek hiába vágják le a fejét, új nő helyébe. Csodálatos, hogy a cárizmus a ma-ga rémületes nagy hatalmával, kozákjaival és hivatalnokaival, rendőreivel és kémjeivel, fe-kete bandáival és főpapjaival, ágyuival és akasztófaival, kancsukájával és Szibériájával nem tud kifogni a forradalmárok táborán. És ennek oka első sorban a forradalmárok szemé-lyi tulajdonságaiban keresendő. Az orosz ter-

roristák akkora elszántságot tanusítanak, ami-lyen Nyugat Európában már mítosz-számba megy. És ezért van az, hogy az orosz forradal-mat nem lehet védkép elfojtani. A forradalom-nak csak győzelme vehet véget, mert amíg az atyuska birodalmának közel 150 millió lakósa közül még egy-két forradalmár életben marad, a forradalomnak nincs vége. A terrorizmus — az osztályharc obstrukciója, az ultima ratio. Nem szükséges ahoz fölírni és megnyerni a tett számára a többséget s fölvonultatni poli-tikai és anyagi erőket egész hadseregét. A terro-rista guerilla-hadjárat folytatására elég egy-egy bomba, amíg csak akad önfeláldozó ember, aki dobja. S amint a forradalom mindennapos hreiből látjuk, mindig akadnak egyesek, — férfiak, nők vegyesen — akik életük kockáz tatásával megkísérik a forradalom ügyének előbbrevitelét. Ok az enfant perdu-k, akiket hadseregük az első sorba küld, akik odavesz-nek azokért, akik még megmaradtak.

Mi nyugat- és középeurópaiak, eltompult szenvedélyeinkkel megcsodáljuk és érdeklődés-sel vesszük körül, ha közöttünk gyilkos akad s a dekadenciával lépést tart a különösebb em-berek, így például a gyilkosok, vértanúk lelki-világa iránt való érdeklődés. Epp azért egész Európa érdeklődése oda fordul az orosz terro-risták felé. S amióta Szaszulits Vjera bátran rálött a hirhedt Trepov tábornokra, bizonyos rokonszenvennel is kísérik az orosz forradalom

ezen elszánt gyilkoló vértanuit. Egyik másik-nak a személyével meg előszeretettel foglalkoz-nak a pszichiaterek. Így egyike a legizgatóbb lélektani problémáknak a Leontjev Tatjana esete akit mint előkelő orosz család sarját annyira meghatott az a látvány, amint Szent-pétervár utcáin látta a Gapon-féle munkáskül-döttségéből lemészárolt tizenkétezer ember hul-lait, hogy a forradalmárok táborába állott és Svájcban rálött egy Müller nevű magánzóra, akit Durnovo miniszternek vélt. Azon pszichiaterek véleményének, akik a szerencsétlen leány pöre alkalmával súlyos terheltséget bizonyítottak, igazat adtak a következmények, mert Leontjev Tatjánán a fegyházban most az örület jelei mutatkoznak s valószínűleg át fogják internálni egy elmeógyógyintézetbe.

De tévedés volna a Leontjev-estéből azt kö-vetkeztetni, hogy az orosz terroristák személyi-sége általában a pszichopatologia körébe tarto-zik. Mert itt van a lényeges különbség az orosz, német, francia és spanyol anarkisták s az orosz terroristák között. Az előbbiekről ki van mu-tatva, hogy nagyrésztüknek merényletei nem annyira a büntetőjog, mint a pszichiátria körébe tartoznak. Lombroso tanulmányait az anarkista merénylőkről sok tapasztalat igazolta. A híres Forel így Luccheniről mutatta ki, hogy súlyos terheltség áldozata. Az orosz terroristák azonban legnagyobb részt józanul gondolkozó s öntuda-tosan cselekvő emberek, akiknek az a meggyő-

A szövetkezetek mentő akciója.

Nyolcvanhetet eltemetnek.

Az állam betétei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

A budapesti hitelszövetkezetek válsága napról-napra égetőbben sürgeti a megoldást. Most *Az újság* arról értesül, hogy a megoldás küszöbön áll, s ha csak az utolsó pillanatban az irányadó tényezők szándéka meg nem változik, a hitelszövetkezeti bajokon mihamar szerencsésen és közmegegyezésre tud leszünk.

A megoldási tervet, mely gyökeres mentési akciót jelent, Popovics Sándor pénzügyi államtitkártól származik. A kormány ez idő szerint a legkomolyabban foglalkozik a tervvel s azt alkalmasint teljes egészében magáévá teszi. Két irányban mozog ez a terv, illetve két részre oszlik a mentési akció.

Első sorban a gyenge s életképtelen szövetkezeteket, szám szerint *nyolcvanhetet likvidálnak*, még pedig olyképpen, hogy két bank alakul, mely magához váltja a likvidáló nyolcvanhét szövetkezet összes váltóanyagát.

A két bank a nyolcvanhét szövetkezet összes adósainak az *eddiggi törlesztési kvótát* engedélyezi, vagyis az adósokra a szövetkezet likvidálásából semmi hátrány vagy kellemetlenség nem hárul. Kikötik azonban, a mi természetes, hogy a szövetkezetek a váltóanyag átadásánál *minden tartozást valódi*, reális értékre redukáljanak. Ez ugy értendő, hogy az adóst csakis az az összeg terheli az átvevő banknál, mely adósságából, az eddiggi összes tőkétörlesztések levonása után, fenmarad. Tehát megszűnik az a képtelen helyzet, mely a szövetkezetek legnagyobb részénél fennállott, hogy az adóst, ha lefizette adósságának legnagyobb részét, még mindig az eredeti összeggel tekintik adósnak, az évtársulat felszámolásáig. E megoldás helyes és célszerű volta szembeszökő.

Ezzel tehát a mentési akció első része teljes lenne. *A nyolcvanhét szövetkezet végleg megszűnik*. Senki sem fogja azokat siratni. A két bank, mely ezek adósságait átveszi, mindenekelőtt tetemesen, a lehető minimumra redukálja a nyolcvanhét szövetkezet vezetési, illetve igazgatási költségeit. Átlag 20.000 koro-

nára tehető ez a költség egy-egy szövetkezetnél, a mi körülbelül 1.700.000 koronának felel meg a nyolcvanhétnél. Az így megtakarított összeg arra van szánva, hogy az adósokat az u. n. *egyetemleges felelősség alól feloldja*, vagyis az adósságok lebonyolításánál keletkező esetleges veszteségeket, a többi adós megterhelése nélkül, pótolja, illetve fedezze.

A mentési akció másik része az életképes, tehát *fontartandó* s szolid szövetkezetekre vonatkozik. Ezeknek az *állam ad megfelelő összeget betétképpen*. E szövetkezetek ennek ellenében kötelezik magukat, hogy adósaiknak tovább is változatlanul engedélyezik az eddigi törlesztési módot s az eddigi törlesztési kvótát. Itt is tehát az az elv érvényesül, hogy az adósokra hátrány ne származzék.

Az aradi kulturpalota.

Népházakkal csinálják meg.

A Kölcsey-egyesület ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

A *Kölcsey* egyesület az idén a nyári pihenő végével első választmányi ülését pénteken délután tartotta meg. *Varjassy* Árpád elnöke alatt. Az elnök indítványára a napirend előtt elhatározták, hogy *Fejérpataky* László dr.-t, a Muzeumok és Könyvtárak országos főfelügyelőjét, udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából átiratban üdvözlik. Azután fölolvasták az országos főfelügyelőség leiratát, a melylyel hozzájárult ahhoz, hogy a kulturpalota felépítéséig az egyesület összes adminisztratív könyvtári és muzeumi ügyeinek ellátásával *Szöllősi* István tanítóképzői tanár bizas- sék meg.

A gyűlésnek legjelentősebb pontja ezuttal is a kulturpalota volt, a melyről *Szöllősi* István titkár tett jelentést. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a főfelügyelőség előterjesztésére a kulturpalota építésére megajánlott összeg második részletét, tízezer koronát elküldte, így az *Aradi Ipar- és Népbanknál* e célra már 20 ezer korona kamatozik. A titkár júliusban a főfelügyelőségnél érdeklődött a kulturpalota iránt. *Szalay* Imre, a Nemzeti Muzeum igazgatója mint helyettes főfelügyelő a legnagyobb szeretettel viseltetik kulturpalotánk iránt. *Fejérpataky* Lászlóval, *Mihalik* Józseffel és *Hüttl*

Dezsővel folytatott eszmecsere után annak az óhajának adott kifejezést, hogy a kulturpalota könyvtári és muzeumi céljait az országgyűlés által megszavazott *népműveltségi házak* céljával egyesítve csinálják meg Aradon a részletes terveket. E szerint kell olyan helyiség, ahol az etnografiai látványok közül különösen a népi munkák állandóan legyenek kiállíthatók, felnőtteket lehessen oktatni és művészi kiállításra alkalmas termen kívül kellő világítással festőterem is legyen.

Jelentette még a titkár, hogy *Varjassy* Lajos polgármester a kulturpalota helye ellen beadott fölebbezés elintézését megsürgeti, hogy a városi közgyűlés *Szántay* Lajos műépítész a pályadíjat nyert terv részletes és a változott viszonyoknak megfelelő kidolgozásával mihamarabb megbizhassa. Ez azért is szükséges, mert most a népműveltségi házakra megszavazott százazerekből juthat arra a különbségre is, amelylyel ma már a kulturpalotának többé kell kerülnie az eredetileg fölvevett 300 ezer koronánál.

A gyűlés elhatározta, hogy részt vesz az e hó 15-ikén Pusztaszerezen megüendő *Árpádünnepen*, ahol az egyesületet *Barabás* Béla dr. országgyűlési képviselő fogja képviselni, aki a Kölcsey-egyesület koszoruját is elhelyezi, továbbá Pécsen, ahol október elején az ország összes közművelődési tényezői a *Szabadtanítás* kongresszusát fogják megtartani, a Kölcsey-egyesületet *Szöllősi* István fogja hivatalosan képviselni.

A választmány még elhatározta, hogy a közgyűlést *Varjassy* Árpád elnök külföldi utazása miatt *csak október 13-án* tartja meg.

A gyűlésen *Varjassy* Árpád elnöklésével *Barabás* Béla dr., *Faragó* Rezső, *Fényes* Dezső, *Kovács* Vince, *Nagy* Károly, *Somogyi* Gyula dr., *Székely* Salamon, *Szöllősi* István, *Tolnai* János dr., *Tiszti* Lajos, *Uferbach* Jenő, *Zádor* Bertalan, *Zima* Tibor vettek részt.

Az aradi fűszerüzletek zárórája.

Marad esti 8 óra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Az aradi fűszer-, csemege és gyarmatárkereskedők a múlt évben, közös megegyezéssel elhatározták, hogy üzleteiket valamennyien *este nyolc óráig* tartják nyitva. A nyolc órai záróra nézve kötött egyezmény a múlt év szeptember 6-án.

zódásuk, hogy az autokrata despotizmus megtörését csak az uton lehet elérni, amelyet megkezdtek. Quae medicamenta non sanant, ferrum sanat, quae ferrum non sanat, ignis sanat.

Egy érdekes forradalmi dokumentum került most a nyilvánosság elé, amely jellemzően világítja meg a 70-es évek anarkistáinak világát. Tudnivaló, hogy a mai orosz terrorizmus nevelését jelentékeny részben anarkisták végezték és elsősorban a Bakunin-iskola. Egy német író összegyűjti most Bakunin műveit és levelezését és egy forradalmi kátét is közöl, amelyet egy hírhedt anarkistánál, *Necsajeff*-nél találtak volt annakidején kéziratban s amelynek szerzőjének Bakunint tartják. A káté első pontja, amelyet még 55 pont követ, így hangzik: A forradalmár fölszentelt ember. Nincsenek személyes érdekei, ügyei, érzelmei, vagy hajlamai, nincs tulajdona, még neve sincsen. Minden beleolvad egy egyedüli kizárólagos érdekbe, egyetlen gondolatba, egyetlen szenvedélybe — a forradaloméba. A forradalmárnak mindene, élete is föl van szentelve a forradalomnak. A forradalmár — mondja később a káté — megveti és gyűlöli a jelenlegi társadalmi morált, számára erkölcsös minden, ami kedves a forradalom győzelmének s erkölcstelen mindaz, ami hátráltatja.

Erdekes, hogy a káté a gyűlölt társadalmat kategóriákba osztja. Az elsőbe tartoznak a zsar-

nokság legfőbb és leggonoszabb ügynökei, akiket haladéktalanul halálra ítélik, vagyis azok, akiknek meggyilkolása a legtöbbet használ a forradalomnak. Az első kategóriába tartozók egy részét — mondja később a káté — ideiglenesen életben kell hagyni, hogy felháborító gonosz tetteik miatt a nép föllázgatódjék és fölkelésre indíttassék. Ezek képezik a második kategóriát. A harmadikba egy csomó „magasállású bestia” tartozik, akiknek sem eszük, sem energiájuk, de állásuk révén jelentékeny összeköttetéssel, vagyonnal, befolyással bírnak. Ezeket minden lehető módon ki kell használni, körülfonni és megzavarni őket és azáltal, hogy piszkos titkáikat megtudja az ember, a forradalom rabszolgáivá kell őket tenni. A negyedik kategóriába mindenféle becsvágyó hivatalnokok és különféle árnyalatu szabadelvűek tartoznak. Ezekkel az ember az ő programjuk szerint konspirál és azt színleli, mintha követné őket; de meg kell szerezni titkaikat, hogy őket kompromittálni és zavarok előidézésére fölhasználni lehessen. Az ötödik kategóriába a doktrinaerek, forradalmárok s mindazok tartoznak, akik gyűléseken és papíron fecsegnek. Ezeket szakadatlanul praktikus és veszedelmes cselekedetekbe kell hajszolni, aminek az lesz az eredménye, hogy legnagyobb részük eltűnik, néhányan közülök azonban valódi forradalmárokká fejlődnek.

A hatodik kategóriába a nők tartoznak, a kiket a káté három csoportba soroz. Az elsőbe

tartoznak a felületes nők, akikkel a forradalmárnak úgy kell bánnia, mint a harmadik és negyedik kategória férfival. A második csoportba tartoznak a szenvedélyes, odaadó és tehetséges nők, akik azonban még nem jutottak el a praktikus és frázis nélküli forradalmisághoz; ezekkel szemben az ötödik kategóriájú férfakkal szemben való eljárás követendő. S végül a harmadik csoportot alkotják azok a nők, akik egészen a föltétlen forradalom álláspontjára helyezkedtek. „Ezeket — mondja a káté — kincseink legbecsesebbjének kell tekintenünk, mert segítségük nélkül semmire sem tudnánk menni.”

Dacára annak, hogy a káté elkülöníti hivat a doktrinaer forradalmároktól, látjuk benne a merev forradalmi ortodoxia szellemét. De ez csak papiroson volt meg. A forradalmat ott, ahol, mint Oroszországban, elementáris erővel nyilvánul meg, nem papiroson dirigálják és kategorizálják. Az orosz terrorizmus nem azok a hidegen számított gyilkosok, amilyeneknek a Bakuninnak tulajdonított káté mutatja, hanem érző, emberszerető ifjak és leányok, akik aznap, amelyen az orosz nép népképviselőt, sajtószabadságot, egyesülési és gyülekezési szabadságot, vagyis egyszóval demokratikus alkotmányt fog kapni, megszűnnek az ultima ratioval élni. Ez a terrorizmus orvossága. Amit azonban a cárizmus tesz, az olaj a tüzre.

tember 15-én lépett életbe, egyelőre egy évi próbaidőre.

Az egy évi próbaidő minden tekintetben azt az eredményt állapította meg, hogy a nyolc órai záróra szükséges, üdvös volt és hogy az a forgalomra se zavaróan, se pedig cökkenően nem hatott. Nemcsak az alkalmazottakat juttatta a méltányos és szükséges pihenő időhöz, de maguknak a kereskedőknek is lehetővé tette, hogy az esti órákat családjuknak, az egészség által megkövetelt pihenésnek szenteljék. A közönség a zárórához igen hamar hozzászokott s mihelyt az a köztudatba ment, mindenki korábban végezte el bevásárlásait. A mialatt a fővárosban nagy nehézségekkel jár a fűszerkereskedők zárórájának megállapítása, az aradi kereskedők helyes gondolkodása, belátása szinte törvényt erősítette a nyolc órai zárórárt.

A próbaidő lejártának közeledtével a fűszer- és csemegekereskedők az *Aradi Kereskedők Körében* értekezletet tartottak, amelyen a múlt évi egyezmény aláíróinak nagy része megjelent, mások pedig a határozathoz való hozzájárulásukat bejelentették. Az értekezlet elhatározta, hogy az egy évi próbaidőre kötött egyezményt továbbra is életbeléptetik. A fűszerkereskedések zárórája tehát szeptember 15-én túl is *esti nyolc órakor lesz*, mindaddig, amíg a fűszerkereskedők összessége erre nézve másként nem határoz.

Az értekezleten elhatározták még, hogy a közönséghez újra felhívást intéznek, hogy *mindennemű bevásárlásait nyolc óra előtt, lehetőleg háromnegyed nyolcig végezze*, nehogy a vevők torlódása által az üzleti zárás ideje későbbre kitalassék. Kívánatosnak tartotta az értekezlet, hogy az *egyéb szakmabeli kereskedők* zárórája is megállapíttassék, s hogy esti nyolc órán túl semminő üzlet, még kivételkép se lehessen nyitva. Az Aradi Kereskedők Köre ez irányban nemsokára szintén megkezdi a lépéseket.

Panama

a szerb egyházyagyon kezelésénél

Felfüggesztett igazgató-esperes.

Karhatalom egy nyomda átvételéért.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 6.

Brankovics György szerb patriárka elhalálozásával szükségessé vált a szerb egyházi vagyon leltározása. A kongresszusi választmány e munkássága közben úgy találta, hogy egy kolostori nyomda kezelésénél az igazgató-esperes *panamázott*, mire fölfüggesztette állásától. Az esperes azonban *nem hajlandó* állását elhagyni, amiből bonyodalmas bűnügy keletkezett közte és a kongresszusi választmány között.

Az ügyről az alábbi távirati tudósítás számol be:

A szerb kongresszusi választmány folytató lagos ülésében tárgyalás alá vette a múlt évben Karlócán ülésezett szerb nemzeti egyházi kongresszustól beérkezett ügyeket és többek között azon rendeletet is, melyben kimondatik, hogy a szerb kolostorok nyomdája Karlócán arra való tekintettel, hogy az Gergeteg és Beocsin zárdák költségén alapított, szerb nemzeti egyházi vagyont képez és mint ilyen a szerb nemzeti egyházi kongresszusi választmány felügyelete és igazgatása alá utaltatik.

A választmány fenti rendeletet fogantató, elsősorban is a kolostori nyomda eddigi

igazgatóját, *Ruváracz* Dimitrie főesperest *állásától felfüggesztette* és helyébe *Koszovác* Mátá autonómial statisztikust nevezte ki kolostori nyomdaigazgatónak, továbbá bizottságot küldött ki kebeléből *Miladinovics* Zsarkó és *Radivolvics* Vacsics Iván válaszmányi tagok személyében a nyomda átvételére.

Ruváracz főesperes a rendeletnek ellenszolgált és *megtagadta a nyomda átadását*, azzal indokolván eljárását, hogy a nyomda szerzetesi növendékek nevelő intézetének tulajdonát képezi és amíg az intézet patronátusától erre vonatkozólag nem kap utasítást, a *nyomdát nem adja át*. A válaszmány erre sürgős átiratban megkereste a városi tanácsot, *karhatalom kirendelése iránt*.

Időközben a bizottság tagjai Ruváracz főesperest a nyomda elhagyására kényszerítették és az összes ajtókra új zárat tettek. Ruváracz a pénzszekrények kulcsait *magával vitte*. A városi hatóság nem adta meg a kért karhatalmat, de Ruváracz kérelmére a helybeli postahivatalnál a kolostori nyomda címére érkező összes küldeményeket zár alá vétette. Ruváracz a mitrovical királyi ügyésszénél bűnvádi feljelentést tett a kongresszusi választmány ellen.

A válaszmány a kolostori nyomda igazgatásában *nagy panamát vél* és ez magyarázza meglepetésszerű eljárását. Eddig megállapították, hogy a Szrbski Szion, a szent színódus hivatalos lapja, melynek Ruváracz a főszerkesztője, nem kevesebb mint 15,000 koronával adósa a kolostori nyomdának nyomtatási költség címén.

A szerelem halottja.

Jakabffy Gyula levele.

„Erős alapokra építtem föl minden gondolatomat, mégis meg kell hogy semmisüljön”

Arad, szeptember 6.

Regényhősöknek leveleit, naplójegyzeteit, amelyek lelkivilágukat tárják fel, mindenki bizonyos érdeklődéssel olvassa. A romantikus lelkűek rendszerint megtalálják az ilyen írásokban az: a regényességet, amely fölött érdemes egy két könyvet elhullatni. A pszichológus is kiolvashat belőlük olyan sorokat, amelyekből következtetni lehet a regényhősnek lelkivilágára. Ebből kiássa azokat az indokokat, érdekes mozzanatokat, amelyekből a regényhős későbbi tetteire következtetni lehet.

Előttünk fekszik egy aradi fiatalembernek egy régi levele. A nemrég öngyilkossá lett *Jakabffy* Gyula joghallgató írása ez a levél, amely még 1905-ben kelt. Városszerte az a hír terjedt el, hogy *Jakabffy* egy orfeumi táncosnőbe volt szerelmes s minthogy nem talált viszontszerelemre, kezébe vette a gyilkos revolvert. Az orfeum-táncosnővel való flört a zajos élethez való utolsó görcsös ragaszkodása volt ennek a lelki gyensúlyt veszített fiatalembernek. A belső élete már régen fel volt dülva, amint az alábbi leveléből is kitűnik. Az egzaltált lelkű ifjú szíve egész szerelmével szeretett egy aradi urileányt s ez a határtalan, rajongó, emésztő szerelem volt a tragédiája. Ennek a levélnek minden egyes sorából sötét kétségbeesés, lemondás árad ki, gyakran felkiált a levélből az imádásig való szerelem. Az egész írás pedig egy halálra szánt, önmagával meghasonlott élet hű tükre. Az érdekes, költői szárnyalású, komor tónusu írásból az alábbi részleteket közöljük:

Tehát mégis bekövetkezett az oly sokat rettegett jövő? Valóban álom volt a múltban élvezett gyönyör? Csakugyan káprázatok voltak-e azon je

lenségek, melyeknek megvalósulásához annyi sok szép reményt fűztem? Vagy talán csak nem érzelmek gyanánt hatoltak Szíved mélyébe igaz szerelmem viszhangjai, melyek a valóságban mindig igazak, mindig nemesek és örökké hűvek voltak és lesznek.

Vajjon mi idézte elő mind e változást? Hisz a természet örök törvénye szerint az én képzelődéseimnek, ábrándjaimnak, reményeimnek egyszer meg kellett volna valósulniok, mert hiszen lelkem szilárdsága, nemes kitartása, szívemnek fokozódó dobbanása, mindjobban kimagasló és mindig fényesebben tündöklő fenséges szerelme, mindig csak azt állították postulatunkép lelkiismeretem elé, hogy ennek maradandónak kell lennie. Hisz erős alapokra építettem fel minden gondolatomat, mégis meg kell, hogy semmisüljön? Vagy talán a rideg természet nem ismer gyöngéd idealizmust? Vagy valami láthatatlan lény sujtá átkával szenvedő lelkemet, hogy bűnhődésem teljes legyen? Hisz, mivel a múltban élveztem is, mindig rettettem a vészthozó jövőt. A mily fenséges volt hón szeretni tudó keblemben támadt reményeim sugárzása, oly félelmetes a minden reménytől megfosztott, önmagával súlyos harcot vivó, feldúlt, összetépett szívnek hánykódása abban az egykor dúsreményű kebelben. Ezt is el kellett, hogy érjem, már érzi szívem a fullánk szurásokat, de azt is tudja, hogy még nem üríté ki ezzel teljesen a méregpoharat. Várnak még reám nagyobb szenvedések, nagyobb megpróbáltatásoknak is ki leszek még szolgáltatva, csügged már is a lelkem ereje, ingadozik már bennem a hit, eloszlik előttem a remény, de megszűnni soha nem fog a szeretet.

Most már látom, hogy csak édes álmokat álmodék, ezek tápláltak, ezek neveltek, intettek, megóvtak, ezek adtak vigaszt sokszor kételkedő szívemnek, ezekben ringattam magam mostanig és most, most . . . kimondani is rettentő, felébredtem és álmainak édenét roncsokban pillantottam meg a szomorú valóságban, — felébredtem, hisz fel kellett, hogy ébredjek, mert meg kellett látnom és hallanom a történéndőket, jóllehet szerelemtől vak volt, de sajna, minden édes álomnak keserű ébredés a vége. És most elém tárult a valóság a maga meztelenségében, mely egymásután oszlatta el a látománymagát, elmosta álmaimat, elsüllyeszté minden szép gondolatomat, megingatta erőmet, megrendíté hitemet, szétforgácsolta reményeimet, csak ami megmaradt az édes, de sajna gyarló üres álmokból, egy csekély, de annál hatalmasabb töredék — a szeretet. Az a szeretet, mely Irántad soha, soha, soha megszűnni nem fog.

Igaz, hogy a szeretet, a mindenkori, hű szeretet, fényes megnyilatkozása a szívnek, nagy hatalmat rejt, rabjává teszi a szív birtokosát, de hol találjon támpontot magának, midőn az csak egyoldalú. Nehéz küzdelmet folytatok, hogy megérthessem, mikép elegendő az önmagamnak, hogy szeretek, imádkok egy Lényt, egy Leányt, hogy kimondjam Téged Iluska, de mi módon talál ez jutalmat? Senki, a világon senki sincs, aki még legalkeseredettebb ellenfelét is önzéssel vádolná akkor, midőn szeretetének jutalmát — a viszontszeretetet keresi. És tőlem még ez is elvonatott. De azért szeretek, szeretek esztelenül, mivel csak ez vigasztal, ez sodor el az önmeghasonlástól, ez gyógyítja meg szívemnek legfájdabb sebet, ez a szeretet, mely még a legcsekélyebb viszontszeretetet is nélkülözi.

Engem már megverhet a Teremtő, csapásaival egymásután látogathat meg, szenvedésekkel tetézhethet, részesíthet mindennapos keserűségekben, de még földöntúli hatalom sem mérhet reám oly csapást, mely hamarabb kiölné belőlem a szív szerelmét, mint megölné a szerető szívet magában foglaló érzéketlen testet. Szerelmem irántad egyenlő lesz földi életemmel.

Te légy boldog, örülni fogok annak, mert szerettek, örömeidben szívem mindig résztvevő örömet fog repesni, bánatodban komor szívvel sietek vi-

gasztalásodra, mert szeretlek, de az én szenvedésem enyhülést nem fognak találni, mert nem részesülhetek Szerelmedben s nem lesz, aki szeressen.

Szeretni Téged mindhalálig életcélomul van kitűzve, ezt betartani férfiu kötelességemül van elismerve. Egyedül Isten irgalmában bízom, mert talán sok szenvedés után megvált azoktól s egy jobb életre is kaput fog nyitni, mivel bűnhődésem már teljes volt.

A trónörökös

az alkotmánybiztosítékok ellen.

Megunta a magyar kormányt.

Zavarok az alkotmánypártban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 6.

A nemzeti kormány, amikor vállalta a kormányzást és megkötötte a koronával a paktumot, programjában az általános titkos választói jog megvalósításán kívül az alkotmánybiztosítékok kivívását is megígérte a nemzetnek. Kormányzásának második esztendejében van már a szövetkezett pártok kabinetje, de alkotmánybiztosítékokat még mindig nem hozott. Az egész magyar közvélemény: úgy a koalíciós, mint az ellenzéki abban a tekintetben szinte egy táborban van, hogy az alkotmánybiztosítékokra *szükség van*. Az alkotmánybiztosítékok kissé csorbítanak ugyan a szokáson alapuló felségjogokat, de az ország alkotmánya körül hatalmas védőbástyákat képeznének s még csak a lehetőségét is megszüntetnék annak, hogy az országban az abszolutizmushoz közeljáró kormány legyen, a mint a közelmultban volt.

Az alkotmánybiztosítékok azonban késnek, bármennyire is kívánja a nemzet, a parlament és *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter. Késnek pedig azért, mert a felség nem adja meg előzetes beleegyezését arra, hogy a kormány törvényjavaslatot terjesszen a képviselőház elé. A köz tudatba az a hit ment át, hogy az alkotmánybiztosítékoknak a bécsi kamarilla, a királynak közvetlen környezete az ellensége. Most azután szenzációs dolog pattant ki. Megbízható forrásból azt jelentik, hogy az alkotmánybiztosítékokat *Ferenc Ferdinánd* főherceg, a magyar trón várományosa *ellenzi* s az ő befolyása érvényesül a felségnél ebben az országra nézve rendkívül fontos dologban.

A bécsi Belvedere-nek ura rejtélyes, zárkózott és jövő terveit gondosan őrző egyéniség, akinek gondolkozásmódját, fölfogását a közvéleményt izgató bel- és külpolitikai kérdésekről csupán találgatják, anélkül, hogy konzervatív hajlandóságán kívül más oldaláról is ismernék. Az utóbbi időben sokat foglalkoznak a trónörökös személyével és minden fontosabb politikai mozzanatban az ő kezének közrejátszását is látják. Így őt tartották annak a jelentékeny tényezőnek, aki az udvar radikális politikája mellett állást foglalt és kivitte, hogy a korona kormányaival szemben iktassa követeléseit közé az általános választói jog behozatalát.

Nemrégiben egy magyar képviselő egy, állítólag *Ferenc Ferdinánd* bizalmasától származó értesülés alapján olyan „leleplezést” tett közzé, amely szerint a trónörökös — okulva az osztrák választások

eredményén — *nem pártolja többé a radikális politikát* és ellene van annak is, hogy Magyarországon keresztülvigyék az általános választói jog reformját.

Most azután újabb hír érkezik arról, hogy a trónörökös beleavatkozik a politikába. Állítólag *ellenzi az alkotmánybiztosítékokat* és az ő keze van benne abban, hogy *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter nem terjesztheti az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatot a képviselőház elé.

A bécsi udvari környezetben összekötéssel bíró magyar arisztokrata mondta el egy újságírónak a trónörökös legújabb politikai szereplését. Fővárosi tudósítónk az alábbiakban közli a magyar főnemes nyilatkozatát:

A napi politika most kezd élénkülni. A hivatalos sajtó már szól a gazdasági kiegyezésről, melyet meg kell csinálni, nemcsak azért, mert *Wekerle*, *Kossuth*, *Darányi* minisztereknél senki jobbat nem tudott volna alkotni, hanem azért és legfőképpen azért, mert a király akarja. Hangoztatják azt is, hogy az általános titkos választói jogról szóló törvényjavaslatot ne sűrösse már senki, nemcsak azért, mert nem kell sem *Andrássy Gyula* grófnak, sem a szövetkezett pártok egyikének sem igazán, hanem azért, legfőképpen azért ne legyen szó róla, mert *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnek nem kell. Hallani sem akar róla, mert nem akarja a szociálisták szarvát még nagyobbra növeszteni.

Mi itt Bécsben úgy tudjuk, hogy *Andrássy Gyula* gróf és legbizalmasabb híveinek táborában *nagy a zavar*. Bugnaksugnak a trónörökös beavatkozásáról.

Nem a választói jog, hanem az alkotmánybiztosítékok ellen foglalt most állást a trónörökös. Az alkotmánypártból szivárog ki és már ideérkezett a hír, hogy *Wekerle miniszterelnök elkedvelenedett a trónörökösnek a magyar ügyekbe való beavatkozása miatt*.

Valami történt az udvari kulisszák mögött, hogy mi, az még titok. De annyit, mint tényt meg lehet állapítani, hogy *Ferenc Ferdinánd megunta a magyar kormányt*. Ezt a tényt a legilletékesebb tényező is megerősíti.

Tiszta bort a pohárba.

Abor-manipulánsok ellen.

Darányi miniszter Aradhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Most, hogy közeledik az ősz s a hegyeken érik a szőlő, *Darányi Ignác* földművelési miniszternek eszébe jutnak a szőlősgazdák és a szüretetek. A miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy figyelmeztessék a bortermelőket arra, ne merészeljenek a szüretnél manipulációkat tenni. A törvényhatóságok természetesen szigorú büntetésekre való hivatkozással figyelmeztetik a bortermelőket, hogy a szüretnél mi tilos és mi szabad.

A miniszter rendelete a napokban érkezett le *Aradvárosához*. A tanács megbizta *Green Nándor* tb. főkapitányt, hogy publikáltassa a miniszteri rendeletet. A főkapitány a tanács utasítása érdekében az alábbi hirdetményt tette közzé:

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium rendelete alapján a hazai bortermelés érdekében az évi szüret

megkezdése előtt az érdekelteket saját érdeklükben figyelmeztetem, hogy a bortörvény és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében a mustba vagy borba ugyszintén a már kész kiégetett törköly borba *vízelt keverni* bármilyen csekély mennyiségben is *feltétlenül tilos*, továbbá tilos a természetes bornak törköly borral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törköly-bor készítésénél van megengedve.

Aki a tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az 1898. XXIII. t. c. értelmében *600 koronáig* terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort törköly borral, vagy gyümölcsborral összekeveri, mint mesterséges bor készítője *2 hónapig terjedhető elzárással* és ezen felül még *650 koronáig* terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik és ezen kívül az illetőktől a tiltott módon készített vagy kevert bor még *el is fog koboztatni*.

Arad, 1907. évi augusztus hó 31. én.

Green Nándor s. k.

h. főkapitány.

A főkapitány hirdetménye holnap már ott lesz a hirdetési oszlopokon, ahol az érdekeltek elolvashatják.

Motoros baleset Ujszentannán.

Kilenc sebesült.

A hibás váltóállítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Ma a déli órákban vasúti baleset történt a körösvölgyi motoros vasut ujszentannai állomása közelében. A motoros eddig ki nem derített okokból kisiklott s az erősen megrongálódott kocsikban *kilenc utas sebesült meg kisebb-nagyobb mértékben*. A baleset híre hamarosan elterjedt Aradon is, ahol már a délután folyamán rémes vasúti katasztrófáról beszéltek. Ez a híresztelés azonban szerencsére nem bizonyult valósnak. A sebesülések egyáltalában nem életveszélyesek s leszámítva egy-két súlyosabb esetet, az összes utasok hamarosan kifogják heverni az ujszentannai vasúti baleset következményeit.

A baleset részleteiről különben a következőket jelenti ujszentannai tudósítónk.

Az Arad-csanádi vasutaknak 117. számú körösvölgyi motorvonata, amely 10 óra 9 perckor indult el Magyarádról, a rendes időben, 1 óra 50 perckor érkezett Ujszentannára. Az ujszentannai első váltónál, az állomás előtt mintegy 800 lépéssel az utasok hirtelen *erős ütést éreztek* s neki fordultak a kupék ablakainak és ajtóinak, melyeknek üvegei csörömpölve hullottak alá. A vonat ezután egy hatalmas zökkenéssel leugrott a vágányokról s a kerekek mélyen belesüppedtek a földbe. A kisiklás következtében a kocsik erősen oldalt fordultak, de nem borultak fel.

A baleset következtében az utasok között természetesen nagy pánik tört ki s mindenkinek első gondolata a menekülés volt. A megsérült utasok a kijárók felé rohantak s ami sérülést nem okozott rajtuk a baleset, megszerelte a kocsijátok előtti tülekedés.

Amint az állomáson a szerencsétlenséget észrevették, az egész állomási személyzet a kisiklott motoroshoz sietett, majd *Popovics Aurél* dr. ujszentannai orvosért küldöttek, aki egy orvos barátjával csakhamar megjelent a helyszínén, s a sebesültek kötözéséhez fogott. Mindenekelőtt megállapították, hogy egy pan-

kotai cselédleány kivételével valamennyi utas megsérült.

Oszter Nándor ujszentannai földbirtokos a kisiklás alkalmával fejjel egy kilincshez vágódott és a szemén szenvedett súlyosabb sérülést. Oszter Rozália a nyakán sérült meg. Egy áldott állapotban lévő asszony, aki a szakasz másik oldalához vágódott, rosszul lett. Egy öreg ember, aki Kerekibe szándékozott, hogy fiát meglátogassa, elesett s átkapdját törte. Egy pankotai asszonymnak a leomló üvegdarabok a dobhártyáját sértették meg. Az üvegcserepekből alig tudtak kiszabadítani egy öreg asszonyt, aki számos sebből vérzett. A sérültek száma összesen 9.

Miután a sebesülteket bekötötték, egy külön motorossal valamennyit beszállították Aradra. A baleset dolgában már megindult a vizsgálat. Azt hiszik, hogy a kisiklás oka hibás váltóállás. A balesetről azonnal értesítették az Acsev. Igazgatóságát és az aradi királyi ügyészséget. A vizsgálóbíró holnap valószínűleg már reggel kiutazik Ujszentannára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Gonda munkában. A színházi bérletelírások megkezdődtek. Gonda szorgalmasan és nagy ambícióval rója sorba az ő ujonnan jelentkező bérletit. A régiek is nagyszámmal sietnek biztosítani helyüket, pedig nekik szeptember 20. déli 12 óráig volna idejük. Az országban nincsenek is ezidőszerint olyan előnyös bérletfeltételek, mint a minők most Aradon életbe léptek. Az igazgatóság 210 előadásra nyitott bérletet vagyis teljes 7 hónapra, október, november, december, január, február, március és április hónapokra, azzal a feltétellel, hogy az egész idény alatt bérletszünetet nem tart, tehát a bérlet minden új darabot, vendégszereplőket bérletben kapnak. És ha olyan elsőrendű színművész, vagy színművész fog vendégszerepelni, akiknek fellépéit az igazgató felemelt helyárral kénytelen biztosítani, a bérletközönség itt is kedvezményben részesül, amennyiben a felemelt helyárrakhoz nem járul hozzá. Bérletni lehet reggel 10 órától 12 óráig, délután 3 órától 5 óráig a téli színház pénztárában. A bérletösszeg három részletben fizetendő.

Lengyel Zoltán vád alatt.

Megsértették a hivatalos titkot.

„A veszélyeztetett magánérdekek“.

Az akta-botrány a vádtanács előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 6.

A Polónyi-Lengyel botrány hullámai jóformán még el sem simultak, amikor ez év február havában újabb szenzációs botrány pattant ki és foglalkoztatta hosszú ideig a közvéleményt. Egy állami tisztviselő titkos kormányzati aktákat lopott el az állami számszéktől és átadta azokat Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőnek. Lengyelnek, aki akkoriban a volt kormányok bizalmas természetű ügyeit szellőztette, éppen kapóra jöttek a pauszálékról szóló akták, amelyeket azután fényképmásolatokban közzé is tett.

Amint a titkos iratok tartalma nyilvánosságra került, a kormány megtette a feljelentést úgy a bűnös tisztviselő, mint Lengyel Zoltán ellen. A budapesti kir.

ügyészség — hivatalból üldözendő bűncselekmény forogván fenn — vállalta a vád képviselőségét és megtette vád alá helyezési indítványát.

Ma tárgyalta a budapesti kir. törvényszék vádtanácsa az ügyészség javaslatát, amely Hajdut is, Lengyelt is hivatalos titok megsértése miatt vád alá helyeztetni kérte. A vádtanács hosszas tanácskozás után meghozta döntését, amely helyt adott az ügyészség indítványának és Hajdu Gyulát és Lengyel Zoltánt hivatalos titok megsértése címén előbbi mint tettest s utóbbit mint bűnsegédet vád alá helyezte.

Az érdekes vádtanácsi döntésről fővárosi tudósítónk az alábbiakat táviratozza:

Az eltűnt akták.

Nagy riadalmat okozott ez év elején az állami számvéviszéknél néhány titkos aktának az eltűnése. A kormány féltve őrzött titkairól, a rendelkezési alpból történt kiadásokról volt szó, holmi pauszálék és szubvenciókról. Hamar kiszült, hogy az aktákat, melyek a kereskedelmi minisztériumból kerültek a számvéviszékhöz, innen Hajdu Gyula irodatiszt vitte el — Lengyel Zoltánhoz.

Epp ebben az időben foglalkozott Lengyel Zoltán a kormány diszkrét, de szerinte törvénytelen ily természetű kiadásaival s így a titkos aktákat szívesen fogadta. Am hamarosan előállt a kormány és bűnpört akasztott nemcsak a tisztviselője, Hajdu Gyula irodatiszt, hanem Lengyel Zoltán ellen, vádat emeltetvén a királyi ügyészség által hivatalos titok megsértésének vétsége címén. Hajdut, akit egyúttal letartóztattak, tettes gyanánt és Lengyelt mint bűnsegédet fogták pörbe.

Az ügyészség elmondta a vádiratban, hogy az akták megszerzésére Lengyel Zoltán „buzdította” Hajdut, helybenhagyván a tervét. Ez ugyanis megjelent nála 1907. február 7. napján s közölte vele ama számvéviszéki iratok aktáit, amelyekből — ugymond — megláthatná, mint pocsékolják az ország pénzét. Lengyel azonban, ahogy a vádirat mondja, nem bizott Hajduban és magát az aktát kívánta, a mire Hajdu néhány nap múlva tényleg elhozott a lakására négy iratsomót. Ezeket aztán Erdélyi udvari fényképésszel lefotografáltatták.

Hajdu nem volt bérenc.

Hajdu Gyula, akit különben pár nap múlva szabadlábra helyeztek, a vizsgálat során rögtön beismerete, hogy elvitte az aktákat. De ezt nem valami aljas cőllal, pénzért tette, hanem hazafias intenciók vezették. Felháborodott a sok „piszok és szenny” láttára s a leleplezéssel csak hazájának hasznát kereste. Csakugyan ki is derült, hogy valótlán volt az a vád — amelyet eleinte hangoztattak — mintha Lengyel pénzzel bérelte volna fel. Egyébként pedig Hajdu minden felelősséget magának reklamált. Azt mondta, hallgassák ki az ő tanuit s akkor semmiféle, még erkölcsi felelősség se érheti Lengyelt.

Amint azonban fentebb említettük, a kir. ügyészség vádiratot adott Lengyel Zoltán ellen is. A törvényszék vádtanácsa, Tholf Zoltán bíró elnöklése és Kállay bíró előadása mellett, ma foglalkozott az annak idején nagy port felvert esettel. Közvádó Böhm Alajos kir. ügyész volt. Hajdu és Lengyel megjelentek, az előbbi Kemény Miklós dr. védővel. Lengyel Zoltán személyesen terjesztette elő a védelmét.

A tárgyalás, amely zárt ajtók mögött folyik, tizenegy órakor vette kezdetét.

Kállay referens-bíró ismertette a vizsgálat és a nyomozás adatait, majd felolvasta a terheltek által beadott kifogásokat.

Hajdu Gyula tagadta, hogy tette a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekmény lenne. Ő nem idegennek, hanem egy országos képviselőnek mutatta meg az aktákat, egy képviselőnek pedig, mint a törvényhozás tagjának, szerinte mindenkor jogában áll az állam ügyeibe betekinteni. Különben maga Kossuth Ferenc is egy beszédében azt mondta, hogy ezek az akták nem képeznek hivatalos titkot. Kéri tehát a vádtanácsot, hogy ellene szüntesse be az eljárást.

Lengyel Zoltán kifogásaiban ugyanezt kérte.

Lengyel Zoltán bűnsegéd.

Négy órai tárgyalás után a vádtanács kihirdette határozatát, mely szerint Hajdu Gyula irodatisztet a hivatalos titok megsértésének vétsége címén, Lengyel Zoltánt pedig ugyane vétségben mint bűnsegédet vád alá helyezi.

A vádtanács határozatának indokolásában elmondja, hogy elfogadta kiindulási pontképpen azt, hogy Hajdu Gyula hazafias fölbuzdulásból követte el a dolgot.

Azonban ez a körülmény közömbös. Döntő maga az a tény, hogy aktákat adott Lengyel Zoltánnak, amivel sértette az állam presztizsét és magánfelek érdekeit. Hogy az aktákban foglaltak hivatalos titkot képeznek-e vagy sem, erre nézve a szolgálati szabályzat az irányadó, amely sohasem bizza a hivatalnok elbírálására, hogy mi titok és mi nem. Egyébként, hogy Hajdu tudta, hogy titkosak-e az akták vagy sem, erre nézve bizonyítékot adhat az a hosszú lelki tépelődés, amely Hajdunál a tett elkövetését megelőzte és amelyet Hajdu maga 92 oldalas jegyzőkönyvében örökített meg. Mindezekért Hajdut vád alá kellett helyezni.

Lengyel Zoltánra, a másodrendű terheltre vonatkozólag konstataálta a vádtanács, hogy Hajdu önként jelentkezett ugyan nála, azonban abból, hogy Hajdu első ízben akták nélkül kereste föl Lengyelt és csak második ízben vitte hozzá az iratokat, a bűnsegédség ismérvei állapíthatók meg. Ezért vád alá kellett helyezni a másodrendű terheltet is.

Az ítélet majd fölment!

Egy hírlapíró előtt Lengyel Zoltán a vádtanács határozata után a következőket jelentette ki:

— A dolog engem nem lepett meg, bár a vádtanács végzését jogi abszurdumnak tartom. Így is jó, legalább a főtárgyaláson fognak fölmenteni. Ott leszünk ezen a főtárgyaláson, amelynek ítélete más, mint fölmentő nem lehet.

Hajdu Gyula a következőket mondotta:

— Sokkal jobban szeretem, hogy az ügy nyilvános főtárgyalás alá kerül. Az iratokat idáig nem is tekinthettem meg. A ma fölolvastott vallomásaimból csodálkozva láttam, hogy a jegyzőkönyvekben egészen más áll, mint amit én vallottam. Lelepleztem nyugodt. Ha még egyszer hasonló dilemma elé kerülnék, ismét hasonlóképpen cselekednék. Nem hiszem, hogy akadna magyar bíró, aki engem elítéljen.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kölcsey egyesület könyvtára. Az aradi Kölcsey egyesület tegnapi ülésén hosszabb jelentést terjesztettek elő az egyesület könyvtáráról. A könyvtárak országos főfelügyelősége az idén is leküldötte már az Atzél-könyvtár vételárának törlesztésére az 1000 koronát. A könyvtárt az elnökség a nyári szünet alatt alaposan megtisztogattatta, egy kis változtatással úgy helyezte el, hogy a könyvek kevésbé legyenek kitéve a romlásnak. A célszerűen elhelyezés miatt eddig negyvennél több kötet anynyira megrongálódott, hogy a kulturpalotában alig lesznek elhelyezhetők. A szépirodalmi köl-

„Maros“ és A. A. C., *Dávid* Antal Aradi Pósta és Táv. T. S. E., *Kintzler* Zoltán „Meteor“ Arad, *Lauber* Dezső M. A. C., *László* Aladár M. T. K., *Lészay* Ottó A. A. C., dr. *Majláth* Béla T. A. C., *Malaky* Mihály F. T. C., *Moór* Jenő M. A. F. C., *Neumer* József A. A. C., *Preisinger* Béla A. A. C., *Szabó* Béla D. A. A. C., *Szabó* László dr. Ny. T. V. E., *Szende* Izsó Sz. A. K., *Szell* Lajos dr. A. A. C., if. *Vas* Gusztáv A. A. C., *Zuber* Ferenc D. T. C.

Versenyintézőség. Felügyelők a távgyaloglásnál *Preisinger* Béla, atletikai viadaloknál ifj. *Vas* Gusztáv. Indító: *Alt* János. Időmérők: *Lindner* Ernő M. A. Sz. és *Szell* Lajos dr. Témérők: *Bogsán* Károly és *Kákos* László. Célibírók: *Neumer* József és *Székely* Károly. Versenyjegyző: *Boross* József. Orvos: *Borsos* Béla dr. Eredményhirdető: *Pataky* János. Pályabírák: *Boros* Károly és *Holló* István. Gyaloglasi bírák: *Vass* István dr., *Greiner* Károly, *Erbesz* kern Sándor, *Burger* József, *Fekete* József, *Huszár* Károly, *Neidenbach* Sándor, *Nyáry* László, *Nyáry* István, *Grumáz* László, *Grumáz* Gerő és *Strumberger* Oszkár.

Tekintettel arra, hogy a klub *Török* Gábor utcai sporttelepén a közönség részére kényelmes ülőhelyekkel ellátott fedett tribün áll rendelkezésre, bármily időjárás lenne is, a verseny a kiírt időben megtartatik. Vasárnap délelőtt fél 10 órakor training jegy mellett (ára 40 f.) tekinthetők meg a magasugrás és súlydobás csapatversenyek és a 100 yardos síkfutás előfutamai.

Az egyes versenyszámok elsőséggéért való versengést nagyban fokozza az, hogy az Aradi Atletikai Club elnöksége a negyed angol mérföldes síkfutásra, a „Maros“ evezős egyesület a gerelyvetésre, *Lészay* Ottó ur az egy angol mérföldes síkfutásra és az A. A. C. tagjai a rudmagasugrásra *tiszteletdíjat* ajánlottak fel.

A király duzzog.

Nem megy el az Árpád-ünnepre.

József főherceget is eltiltotta.

Gotterhalte-botránytól tartanak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 6.

Valahányszor tiltakozó hangok emelkednek Magyarországon a Gotterhalte-nóta ellen és ilyfajta botrányok kerekednek, mindenkor jókora darabbal megcsappan a bécsi udvarnak irántunk való amugy sem nagy szeretete. Minthogy a „néphimnusz“ fölhangzásakor a magyar indulatok kitörésének nem lehet gátat vetni, az udvar most már azon igyekszik, hogy az uralkodóház tagjai minél kevesebb alkalommal jelenjenek meg a magyar nemzet ünnepén és így minél ritkább alkalom nyíljon a Gotterhalte kötelességszerű elfuvarására.

Éppen ma pattant ki, hogy a közeli napokban megtartandó nemzeti ünnepünkről, a honalapító Árpád emlékezetének szentelt pusztaszeri ünnepségről is csak azért marad el a király személyes részvétele, mert a felség az örökös Gotterhaltebotrányok miatt *duzzog a magyar nemzetre*. De nemcsak a király marad ávol az ünneptől, hanem a már helyettesítésével megbízott *József* főherceget is *eltiltotta attól, hogy azon megjelenjen*. Erről a királyi elhatározásról ma értesítette a kabinetiroda az ünnepet rendező bizottságot. Az

ünnep tehát a királyi ház tagjainak részvétele nélkül fog lefolyni és így *Barabás* Bélának, az ünnepély diszszónokának nem kell fékeznie kuruc érzelmeit, amidőn fákllyát gyújt a honszerető Árpád örökkön élő érdemeinek megvilágítására.

A király elmaradásáról és az ünnepség egyéb részleteiről az alábbi tudósítás számol be:

Az előest műsora.

Az Árpád-egyesület igazgatósága az Árpád-ünnep előestéjének programját a következőképpen állapította meg:

1. Este fél hét órakor gyülekező a Valéria-téren.
2. Fáklyás és lámpionos felvonulás diszszázlok alatt a helybeli egyesített cigányzenekarok közreműködésével. A Klauzál-téren az ünneplőket diszes kiállítás fogadja a a tér közepén a hazafiság lelkésedését jelképező öröktűz lobog.
3. Pont 7 órakor az összes harangok megkondulnak. Háromszoros kürtszó harsan el, mire a közönség a Himnuszot énekli.
4. Szavaltat, tartja *Hajnal* Imre joghallgató.
5. Ünnepi beszéd, elmondja *Kószó* István dr., a függetlenségi párt elnöke.
6. A szegedi daloskör hazafias dalokat énekel.
7. Ünnepi óda, szaválja *Ditrói* Nándor dr. tanár.
8. Szózat, énekli az ünneplő közönség, a szegedi daloskör vezetése mellett.
9. Az egyesített cigányzenekarok a Rákóczi-indulóra zendítenek, amelynek hangjai mellett történik az elvonulás.

Szó volt arról is, hogy *Barabás* Béla is beszédet mond. *Barabás* Béla már szombaton délután Szegedre érkezik s így valószínű, hogy szónokolni fog, de miután a pusztaszeri ünnepi szónoklatot ő fogja tartani, nem kérték tőle határozott ígéretet, hogy az előestén is beszéljen.

Az Árpád-egyesületi igazgatóság ülésén megbíztak egy szegedi iparost, hogy állítsa föl a szükséges sátorokat Pusztaszeren. Lesz egy 80 méter hosszú és 50 méter széles diszszátor, egy öltöző-, egy mentő- és egy mise sátor. Az emlékmű előtt hatalmas diadalkaput emének, homlokzatán ezzel a fölírással:

„Árpád apánk ne féltsd ősi nemzeted.“

Szó volt arról is, hogy a színházban az ünnep előestéjén diszeloadás lesz, amire *Makó* Lajos föl is ajánlotta társulatának a közreműködését, de miután a színház tatarozási munkálatai tizenegyedikére semmi esetre sem készülhetnek el, a diszeloadás elmarad. Itt említjük meg, hogy az összes szegedi cigányok teljesen ingyen ajánlották föl közreműködésüket. Egy hatalmas zenekarba olvadnak és már is megkezdték próbáikat.

A képviselőház és a kormány részvétele.

Az ünnepségen résztvesz a képviselőház küldöttsége is. Mivel a képviselőház elnöksége 13-én *előreláthatóan mással lesz elfoglalva*, *Justh* Gyula elnök *Barabás* Bélát kérte föl, hogy vezesse a képviselőház küldöttségét Pusztaszerre.

A kormány részvétele dolgában *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter már érintkezésbe lépett *Kelemen* Béla főispánnal. *Andrássy* Gyula csütörtökön délelőtt táviratozott *Kelemen* főispánnak, hogy utazzék azonnal föl, mert a kormánynak az Árpád-ünnepén való képviseltetés akarja vele megbeszélni. A főispán pénteken délelőtt már kihallgatásra jelentkezett a belügyminiszternél és fölkeresi *Wekerle* Sándor miniszterelnököt is, hogy megbeszélje, miképp vesz részt a kormány a nemzet nagy ünnepén.

A király megjelenése.

A törvényhozás másik faktora, a *koronás király* nem lesz jelen a pusztaszeri ünnepségen. Még júniusban, amikor a király a koro-

nzásai jubileum alkalmából Budapesten időzött, *Wekerle* Sándor miniszterelnök előterjesztést tett a felségnek az Árpád-ünnepén való részvétele dolgában. A király ekkor megígérte, hogy *valószínűleg ott lesz az ünnepén*. Ezután következtek a lagymatag jubileumi ünnep és a király gyors elutazása.

Amikor a következő héten *Wekerle* Bécsbe ment a királyhoz, azt a választ kapta az ünnepre nézve, hogy ő felségét *József* főherceg fogja képviselni.

A Szent István napi misén, amelyet *Vassary* Kolos biboros hercegprimás celebrált, ismét *Gotterhalte* botrány volt. Ennek híre eljutott a felséghez is, aki erre magához hívatta *József* főherceget és megtiltotta neki, hogy résztvegyen az ünnepén. Ez csak most tudódott ki abból a levélből, amelyet az ünnep rendező bizottsága a kabinetirodából kapott. A német levél magyar fordításban így hangzik:

Cs és kir. kabinetiroda.

Wien, aug. 1907. 29.

Legfőbb helyről nyert parancsból:

Ő felségének legkegyelmesebben elhatározni méltóztatott, hogy az Árpád-ünnepén résztvenni nem óhajt a képviseltetéséről gondoskodás nem történik.

Esetleges legfőbb parancsról értesítés fog menni.

Schiessl lovag,

a kabinetiroda főnöke.

Árpád szellemét tehát nem tiszteli meg a Habsburg-ház azzal, hogy lefáradjon a nemzetnek a honalapító emlékezetére rendezett ünnepére. Ausztria ünnepjel, azok mások. Ott szívvel lélekkel harsogtatják a „néphimnusz“ és ezért jelenik meg ott az udvar a maga pompázó fényében, még a *krummerhubertsdorfi* kórház alapkövetelén is.

Kiegyezés helyett provizórium.

Szakadás a nemzetiségi pártban.

A szerb képviselők kiválnak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 6.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délelőtt már megjelent a képviselőházban. Referáltatott magának a szünidő alatt történekről és a sürgősebb aktákat elintézte.

Beszélt az elnök már néhány politikussal is, de politikai kérdések nem kerültek szóba.

A fővárosban lévő képviselők hangulatából körülbelül meg lehet állapítani, hogy a kezdődő politikai élet érdeklődését nem a sok apró részletkérdés köti majd le, hanem egy nagyobb fontosságú probléma: a kiegyezés.

Sokan azt mondják, — általában tartja magát az a hír, — hogy a probléma már nem probléma, amennyiben a két kormány között kész a megegyezés. Ezzel szemben hivatalosan csupán a megegyezés lehetőségét ismerik el és utalnak arra, hogy a legközelebb meginduló tárgyalásokon résztvevőkre még igen nagy munka vár.

Egy másik verzió szerint a két kormány *egyéves kiegyezési provizóriumot fog kötni*, minthogy a kiegyezési javaslatokat ebben az évben már lehetetlen letárgyalni. Összességben a delegációk és a költségvetés foglalják le a parlamentek idejét, úgy hogy a kiegyezés nagy komplexumának

letárgyalására már csak a jövő évben kerülhet a sor. A mostani provizórium 1907. végén lejár, már pedig 1908. január 1-től is kell valamelyes megegyezésnek érvényben lennie, úgy, hogy egy újabb provizórium megkötése szinte elkerülhetetlen.

Végleges kiegyezés tehát megint nem lesz. Továbbra is a levegőben fog minden lógni gazdasági életünk kiszámíthatatlan kárára. És ez mind azért van, mert a magyar parlament az őszi évadban soha se munkaképes.

Egyébként a két kormány megegyezése után is hátra van még a parlament szankciója. Es ha a magyar képviselőháztól nem is kell félni a kiegyezést, annyi bizonyos, hogy a javaslatok körül beható vita várható. Sok képviselő készül máris a felszólalásra. Főképp azok, akik a nemzeti bank és az önálló vámterület dolgában szándékoznak nézetet nyilvánítani.

Az önálló vámterület hívei nagy megelégedéssel fogadták a pécsi kongresszusnak azt az eredményét, hogy a gazdasági függetlenség ellen az agráriusok sem harcolnak többé. Ugy vélik, hogy ez az állásfoglalás döntő jelentőségű az önálló vámterület sorsára nézve.

Elsőrendű szenzációként tárgyalták politikai körökben azt a hírt, hogy a szerb radikális képviselők vasárnap Rumban gyűlést tartanak, amelyen elfogják határozni, hogy a nemzetiségi pártból kilépnek. A nemzetiségi klub e révén több erős harcost veszít és őszi akcióképessége is csökken.

HIREK.

Kossuth-nóta

közös bakák gyakorlatán

Egy, Kolozsvár közelében nemrég tartott katonai gyakorlaton a legénység pihenő közben a tisztok előtt a Kossuth-nótát énekelte.

Volt a magyar nemzetnek egy nagy fia, kinek izenetére mindnyájan elmentek a harcba a nemzet szabadságáért. És volt, sőt van egy idegen test a magyar államban, mely igen kevéssé szereti azt, ami magyar; amelynek fenntartására verejtékünk árán szerzett drága pénzeket áldozunk. A ma még idegen test a közös armádia, mely császár-hűségre esküszik s amelynek — a fájó komédia teljessége kedvéért — törvényeink kiegészítő részeként statuálták a magyar honvédséget.

Ennek az idegen testnek a maga kiegészítő részével együtt legveresebb posztója az az üzenet, amely a nép ajkán egy melankólikus nótában maradt fenn. Minden magyar lélek fájó keserve szól e dalban. A haza szabadságába vetett reményeink összessége kél életre — „ha még egyszer azt izeni . . .“

Ez a nóta számtalan katona-pályát tört derékon ketté. Ez a nóta volt a polgárság és a katonaság között a „békés egyetértés“ legerősebb gátja — egészen a tettelegességig. Ennek a nótának mélabus akkordjai hangzanak fel, valahányszor a hazafiui lelkesedés lángja tör elő a magyar lelkekből.

És ezt a nótát énekelte most Kolozsvár közelében egy gyakorlaton a pihenő katona legénység. E tény felett a Kossuth nóta katonavádító jellegének ismerete nélkül, egyszerűen napirendre térhetnénk. Magyar földön magyar embernek — még ha katona is — magyar nótát szabad énekelnie. Az idők változását azonban e tényben csak fenntartással ünnepelhetjük. Mivel nálunk — sajnos — ünnepszámba megy az is, ha a hadsereg a hazafias érzés legegyszerűbb megnyilatkozását botránnyal nélkül megtüri.

— A király a hadgyakorlaton. *Klagenfurt*-ból táviratozzák: Ma ismét pompás őszi nap volt. A király egynegyed 8 órakor nyílt kocsi-ban hajtatott a körülbelül 11 kilométernyire fekvő Timenitzbe, ott pedig fölült a Sweetheart angol kancára, amelyen már egy alkalommal a simmeringi pusztán lovagolt volt. *Jenő* főherceg hadtestparancsnok az éjszakát Sankt-Vaitban, *Pottierek* Waldendorfbán töltötte. A két hadsereg zöme még mindig husz kilométernyire van egymástól. A délelőtt folyamán előreláthatólag döntő ütközetre kerül a sor. Érdekesebb, hogy az ott időző olasz katonai attasé magyar származásu ember; neve gróf *Sigray di San Marzano*, nagyanyja és anyja *Sigray* grófnők voltak és ez alapon a család felvette a „Sigray“ nevet. *Sigray* gróf ezredes szőke férfi, félreismerhetlenül elárulja a magyar jellegét, *ki tünően beszél magyarul*, az első gimnáziumi osztályokat Magyarországon végezte és később is sokat volt itthon.

— Személyi hír. *Papp* I. János aradi görög keleti román püspök *Hamsea* Agoston arkimandrita és *Csorogár* Román papnevelői igazgató társaságában Nagyszébenbe utazott; mind a hárman az érseki szentszék holnapi ülésén vesznek részt.

— Japán vendégek *Triesztben*. *Trieszt*-ből táviratozzák: A *Lacroma* hajón a japán vendégek tiszteletére rendezett vacsora után a vendégek távoztával a hajó este fél 10 órakor a tengerészeti parancsnokkal elindult.

— A szatmári háborúság. *Szatmárról* táviratozzák: *Luby* Géza tegnap Budapestre utazott, s itt kapta meg *Schröder* Bélának, a *Szatmármegye* című lap szerkesztőjének táviratát, amelyben *Schröder* provokálja *Luby* lapjával szemben tett tegnapi nyilatkozata miatt. *Falussy* az azon kijelentésére, hogy *Luby* szegény ember, *Szabó* pedig gazdag, *Luby* nyilatkozatot tesz közzé, amely az alábbi érdekes sorokkal végződik: „*Szabó* unokaöcsém, de semmiféle pénzbeli ügyem velem nem volt soha. Ez az állítás tehát alávaló piszkos rágalom, amit még azon időben megtaníthatott, amikor a megboldogult *Ugron* pártban *Barta* Miklóssal együtt bottal várta *Kolozsvárra* *Kossuth* Ferencet. Ha azonban a főispán a pletykára kíváncsi, kérdezze meg *Szatmáron*, hogy a városi erdők eladásánál *Falussy* et *Comp* eljárásáról mint beszélnek. Különben nem marad az ügy annyiban velem szemben sem. *Luby* tényleg provokáltatta már *Falussyt*, de ezt az ügyet is békésen intézték el.

— Ujházi Ede halálhíre. *Budapestről* táviratozzák késő éjjel: Ma a késő esti órákban az a hír terjedt el Budapesten, hogy a mestert szélhűdés érte és meghalt. A vész hír hallatára a riporterek egész csapata sietett *Ujházi* Ede lakására, ahonnan csakhamar megnyugodva távoztak. A mesternek ugyanis eszéágában sem volt meghalni s hogy bebizonyítsa meny-

nyire él, alaposan lemérházta az érdeklődő hírlapírókat.

— Rendkívüli közgyűlés a bajai bünper miatt. *Bajáról* táviratozzák: A bajai ipar és kereskedelmi bank ügyében az osztrák magyar bank szabadkai fiókintézetének főnöke, *Kricsmayer* János ma ideérkezett és a nevezett bank helyzetét megvizsgálva, *készenk nyilatkozott a bank támogatására*. Ezt a kijelentést annál is inkább megtehetete, mivel a bank aktív vagyona a 800,000 koronát meghaladja. *Nyiráky* János törvényhatósági bizottsági tag ma délután írásbeli indítványt nyújtott be a polgármesterhez, melyben a bajai ipar és kereskedelmi banknak a bünper okozta válsága miatt a bankban elhelyezett 200,000 koronát meghaladó árvapénzeknek a *sürgős kivételét kéri*. Holnap délután ez ügyben rendkívüli közgyűlés lesz.

— A marokkói események. *Páris* ból táviratozzák: A Havas ügynökség megcáfolja egy estilapnak azt a híret, hogy *Drude* tábornok a Marokkóba küldött *lőszerkészletek minősége felett panaszkodott volna*. *Clemenceau* miniszterelnök kijelentette, hogy a helyzet Marokkóban tegnap óta változatlan.

London-ból táviratozzák: A *Times* jelenti *Tangerből* tegnapi kelettel: A hadügyminiszter épp most táviratot kapott *Fezből*, hogy a szultán ma védszentjei sírjánál bucsulátogatást tett és a legközelebbi napokban *Rabatba* utazik. A *Daily Telegr.* szeptember 4-iki kelettel jelenti *Tangerből*: Nagy események előestéjén állunk, melyek az európai politikára is befolyást fognak gyakorolni. Egy diplomata azt mondta, hogy a helyzet súlypontja most nem a marokkói partokon, hanem *Tanger*, *Fez* és *Marakes*, valamint *Páris* és *Berlin* közt van. *Maclean* kiadása miatt kedvező kilátással folytatják *Rai-zulival* a tárgyalásokat. Ha különös események közbe nem jönnek, *Maclean* két hét múlva *szabad lesz*.

— A londoni magyar kiállítás ellen. *Budapest* ről táviratozzák: A londoni magyar kiállítás előkészítő bizottsága tagsággal kínálta meg *K. Lippich* Elek miniszteri tanácsost, a kultuszminiszterium művészeti osztályának vezetőjét és *Fittler* Kamil udvari tanácsost, az iparművészeti iskola igazgatóját. *K. Lippich* Elek levelet intézett az előkészítő bizottság elnökségéhez, melyben kijelenti, hogy a bizottsági tagságot *nem fogadja el*. Levelében, mint a „*Hircsarnok*“ jelenti, ezt az elhatározását avval indokolja, hogy a kiállítás létrejöttét *reánk nézve károsnak tartja*. Ugyanezzel az indokolással utasította vissza *Fittler* Kamill is a tagságot.

— Öngyilkos tanácsjegyző. *Szegedről* jelenti tudósítónk: A szegedi temetőben gyermekei sírján ma *Szendrey* Pál, volt városi tanácsjegyző öngyilkosságát követett el. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították. Életben maradásához kevés a remény. Az öngyilkosnál egy levelet találtak, amelyben azt írja, hogy mióta állásából elbocsátották, nem tudott alkalmazást szerezni, s a nyomor elől menekül a halálba.

— A kecskeméti tifuszi járvány. *Kecskemétről* táviratozzák: A tifuszi járvány egyre nagyobb mérvet ölt. A megbetegedések száma 400. A halálesetek szaporodnak. A járvány oka a rossz ivóvíz. Az intelligensebb emberek ásványvizet isznak, a módosabb parasztokat azonban nem lehet erre rábírní.

— Még egy magyar távirat. Gyönyörűség látni, hogy a nemzetiségek fejei mint egyesülnek a magyar nyelv használatában, a mikor valami öröm éri őket. A legutóbbi ilyen közörmű, a mint ismeretes, *Lukács* Lászlónak belényesi képviselővé történt megválasztása volt. Közöltük, hogy erre az örömteljes eseményre magyar nyelvű táviratban köszöntötte *Lukácsot*

dr. Polít Mihály, a szerb nemzetiségiek vezére, ugyisint magyarul a *nagylaki* szerbek is. Követte a példát a tót nemzetiségi párt is. Turócszentmártonból a következő telegram érkezett Lukácsához:

Megváltásához fogadja őszinte üdvözlésünket. Sa traisca!

A tótok nevében: Mudron Pál.

Mudron Pál neve szintén ismeretes a nemzetiségek harcaiban; körülbelül az a szerepe van a tótok élén, mint Politznak a szerbek között. S amint látható: ő se irtózik a sokat támadott magyar nyelvtől. Csakhogy a használata csupán olyan esemény inspirálja, amin a magyaroknak bosszankodni van okuk.

— Hivatalvesztésre ítélt lelkész. Zombolyáról jelentik: *Csaplovits* Sándor antalfalvi ágostai ev. lelkész, akiről néhányszor megirtuk, hogy a magyar istentisztelet megtartását megtagadta, ma utolérte a bünhődés. A fegyelmi bíróság a hazafiatlan papot *hivatalvesztésre ítélte*.

— Achim fiát nem iratták be az iskolába. Békés-Csabáról jelentik: *Achim* L. András Békés-Csaba volt országgyűlési képviselője a tanjáráról a városba költözött és *Bandi* nevű fiát be akarta iratni az állami népiskola harmadik osztályába. Két barátját bizta meg a beíratással. Az iskola igazgatója kijelentette a két ember előtt, hogy Achim fiát *nem veszi fel az iskolába*, mert az apja szociálista. Achim erre maga ment el az igazgatóhoz, aki letagadta ki jelentését, de Achim azt vette ki az igazgató szavaiból, hogy barátai igazat mondtak neki. Achim a fiát a zsidóiskolába iratta be és felekezeti külföldi teszi.

— A velencei gyilkosság. Bécsből táviratozzák: A velencei gyilkosság áldozatának, Komarowsky grófnak állapota ma rosszabbra fordult. A merényletről kitűnt, hogy az orelti kormányzó egyik magas állású tisztviselőjének a fia. A bécsi rendőrség ma letartóztatott egy 50 éves elegáns megjelenésű férfiut, akit azzal gyanúsítanak, hogy bűnrészes a Velencében Komarowsky gróf ellen intézett merényletben. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosság nem politikai okokból, sem pedig féltékenységből történt. Kiderült, hogy több gonosztevő arra szövetkezett, hogy megszerezze azt a félmillió koronát, amely összegre a gróf egy bécsi intézetnél biztosítva volt. A gróf augusztusban Bécsben volt, hogy az intézetben az utolsó részletet, 5000 koronát törlessze. Ugyanekkor a merénylet *Naominoff*, akit mint ismeretes Veronában letartóztattak, a ma Bécsben letartóztatott férfival együtt Bécsben időzött. Ez folyton más nevet mond be, s valódi nevét eddig nem ismerik. Amikor megmozdították, 1800 koronát és 17.000 frankot találtak nála. Bécsből ugyanakkor távozott, amikor a gróf és tegnap tért vissza Velencéből Bécsbe, ahol letartóztatták. A rendőrség már azt is megállapította, hogy Velencében együtt volt a gyilkossal.

— A szabadgondozás áldozata. A hivatalos lap egyszerű, szürke szavakkal közli, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter *Kolbach Bertalan* dr. kaposvári áll. főgimnáziumi tanárt a kormöcbányai áll. reáliskolához helyezte át. *Kolbach Bertalan* dr. vértalanul jött áthelyezése Kaposvárott nagy konsternációt keltett, annál is inkább, mert az elterjedt hírek szerint ezt az áthelyezést bizonyos oldalról *ügy erőszakolták ki* a kultuszminiszternél és nem jelent egyebet, mint boszúállást az áthelyezett tanárrel szemben. *Kolbach Bertalan* dr., aki egy időben Temesvárott rabbinus volt, tíz éven át volt tanára a kaposvári áll. főgimnáziumnak és őt mindenki, mint az intézet egyik legkitűnőbb és legképzettebb tanárát ismerte és

szerette. Hogy ez a szeretet most is ott áll *Kolbach Bertalan* dr. oldalán, azt mi sem igazolja hívebben, minthogy most a főgimnáziumba járó diákok szülei aláírási ívet köröztetnek és azt küldöttéleg fogják átadni a kultuszminiszternek, akitől kérni fogják, hogy *Kolbach Bertalan* dr-t ne helyezze el Kaposvárról. *Kolbach Bertalan* dr. áthelyezését *szolgálati érdek* aligha tette kívánatossá. Ez ellen szól az, hogy napokon át a minisztériumban is csak annyit tudtak, hogy áthelyezik őt, de hogy hova, arról senki sem tudott fölvilágosítást adni. Most pedig, hogy már tudott a hely is, ahova kerül, ez szintén azt bizonyítja, hogy nem szolgálati érdekből helyezték őt át. *Kolbach Bertalan* dr. a latin- és német-nyelvből van tanári oklevele, azt pedig mindenki tudja, hogy a reáliskolákban a latin-nyelvet, mint rendes tantárgyat, nem tanítják. Hir szerint *Kolbach* dr. áthelyezését azért erőszakolták ki, mert a nagy tudású tanár — *szabadgondolkodó*.

— Betörő író. Fővárosi tudósítónk jelenti: A luzerni rendőrség arról értesítette a főkapitányságot, hogy egy ottani szállodába a balkonajtón át bemásztak és igen értékes ékszereket loptak el. A tettes kézrekerítője 1000 frank jutalmat kap. A betöréssel *Romerales* Argenta Jose ismert spanyol író gyanúsítják, aki Interlakenben és Montreuxben is számos lopást követett el.

— Magyar nemesség. Budapestről táviratozzák: A király *Kármán* Mór dr. királyi tanácsos, budapesti tudományegyetemi tanárnak s szolgálati tetteire a vallás és közoktatásügyi minisztériumba beosztott főgimnáziumi tanárnak, valamint törvényes utódainak, a közoktatás és a tudományos irodalom terén szerzett érdemei elismerésül, a *magyar nemességet* díjmentesen adományozta.

— Merénylet egy rendőrkapitány ellen. *Marosvásárhelyről* táviratozzák: A városi rendőrség tegnap éjjel razzát tartott. A razzia alkalmával egy éjjeli mulatóból revolverrel rálöttek *Szabó* Béla rendőrkapitányra. A golyó az arcán érte a rendőrkapitányt. A merénylet elmelelt.

— Csanádmegye legtöbb adót fizetői. Csanádmegye legtöbb adót fizetőinek névsorát a vármegye alispáni hivatala összeállította. A névsor a következő:

Ifju Purgly János 10710 korona 06 fillér, Blaskovits István 10103'20, Biró Albert 8597'92, Baghy Imre 8564'58, Ráth János 8170'37, Jakabffy István 8038'22, Purgly Emil 7597'72, Dessewffy Miklós gróf 6581'27, Lonovics Gyula 6215'73, Haász Antal 5811'52, Ujhelyi Kálmán 4625'57, Hari Ágoston 3667'78, Montag Sándor 3600'35, Meltzer László 3482'84, Montag Henrik 3360'35, Urbán Péter 3304'82, Návay Tamás 3101'26, Návay Lajos dr. 3101'26, idősb Szilágyi Gyula 2890'44, Steiner Jakab 2814'22, Telbisz Alajos 2663'54, id. Návay Géza 2635'87, Vertán Lukács 2553'04, Babó Lajos 2167'89, Babó Zoltán 2167'89, Montag Lipót 2167'53, Montag József 2167'53, Montag Adolf 2167'53, Cukor Márton 1991'20, Zeitler Rudolf 1968'39, Vársárhelyi László 1927'76, Vayon István 1924'22, id. Nagel Vilmos 1884'56, Glatz Antal 1866'07, Apponyi Albert gróf 1860'08, Nagel Henrik 1858'86, Justh Gyula 1838'96, Martensz Caesar 1633, Thomka Gyula 1579'12, Lukács Gyula 1553'91, Spilka Antal 1459'06 ifj. Nagel Vilmos 1457'96, Szabó Zalai Antal 1379'72, Löffler Ede 1357'42, Lukács Géza 1354'14, Franyó András 1344'43, Lakatos Árpád dr., 1335'23, Juhász Antal 1259'09, Heim Lajos 1254'23, Vertán Etele 1246'30, ifju Baku Gyula 1225'80, Návay Kornél 1221'70, Baur József 1220'28, Zeleznák István 1183'57, Kicsiny Miklós 1180, Marjanucz Traján 1158'03, Mágori Sámuel 1143'52, Kayser Lajos 1133'80, Molnár Ede 1121'60, Steigenberger Minály 1099'26, Blaskovics Aladár 1066'37, Szakács József 1060'26, Laurovics János 1038'44, Molnár György 1012'14, ifj. Meskó Sándor 1002'86, Vincze Mihály 972'56, Wittmann Ferenc 956'15, Baló Benedek 925'80, Csala Ferenc 920'33, Boldog

János 915'24, Nagy Gy. József 894'65, Buck Adolf dr. 870'32, Sármezei Antal 870'12, Dobsa Péter 867'66, Sári József 844'75, Sztrója Pál 836, Iritz Mór dr. 825'08, Nagel Károly 823'24, Marjanucz Vazul 818'04, Mannheim József 816'58, Görbe István 815'86, Ludai Mojsza 814'36, Marzsingyán Miklós 811'28, Ott Károly 806'15, Kohn Mór 803'07, Morár Urosz 803, Filperger György 792'25, Sztrója Péter 778'76, Kusz Ferenc 772'07, Tóth B. András 771'23, Jancaik István 763'08, Spitzer Károly 760'97, Návay Iván 755'95, Dózsa Ferenc dr. 752'30, Krausz A. H. 723'38, Szücs János 702'23, Bakos Odón dr. 680'46, Schaller József dr. 606'80, Hoffmann János 549'29, Meskó Sándor dr. 546 korona 88 fillér.

— Titokzatos öngyilkosjelölt. Budapestről táviratozzák: A kelenföldi állomáson, az első átjárónál tegnap este a vasuti vágányokon egy fiatal embert találtak. Merőven maga elé bámulva várta a vonatot. *Elakarta gázoltatni magát*. A rendőr igazolásra szólította fel, de az illető csak horvátul tudott beszélni. Bevitették a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy Obert *Milikovits* a neve, supnicai születésű, 25 éves napszámos. Miután azonban csak horvátul tud beszélni senki sem tudott vele. Egyelőre őrizet alatt tartották. Valószínű, hogy elmebeteg.

— Esküdtszéki tárgyalás. Az aradi esküdtbírósg ma tárgyalta *Flureas* Petru, *Miklos* Szimeon és *Nyamcz* Miklós világosi emberek bűnügyét, akik 1906. november 30-án éjjel 2 órakor *Petika* Juon világosi hegyi bírót megölték. A lövés nem volt életveszélyes s *Petika* 20 napon belül meggyógyult. Az esküdtbírósg egész nap ezzel az ügygel foglalkozott, de a tanúk sokasága miatt a tárgyalást ma nem lehetett befejezni. Ítélethozatalra csak holnap délután kerül majd a sor.

— Arvaházi ülés. A városi árvaház igazgató választmánya szeptember hó 9-én d. u. 5 órakor az árvaház tanácstermében ülést tart, melyre a t. tagokat meghívja *Varjassy* Lajos polgármester, igazg. vál. elnök.

— Egy uriaszony tüzhála. *Kaposvárról* jelentik: *Fischer* Simon dr. daruvári fürdőorvos neje a napokban lakásán a tüzhely körül forgolódott, amikor egyszerre egy szikra kipattant a tüzhelyből. *Fischerné* könnyű ruhája nyomban lobbort vetett és ettől annyira megijedt, hogy ájultan összeesett. Ez lett a veszte a szerencsétlen asszonynak, mert *teljesen összeégett*. *Fischerné* szobaleánya látta ugyan a szerencsétlenséget, de mikor asszonya eszméletlenül összerogyott, ahelyett, hogy segítségére sietett volna, rémületében kiszaladt az utcára és ott kezdett el segítségért kiabálni. Amire az első segítség megérkezett, *Fischerné* oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy még aznap *meghalt*. Temetése tegnapelőtt ment végbe óriási részvét mellett. Az elhunyt uriaszony mindössze 34 éves volt.

— A szerelmes fodrász. *Budapestről* jelenti tudósítónk: *Szémann* Lajos 22 éves fodrász szerelmes volt *Pollák* Karolin 21 éves pincérleányba. A fiatalok nagyon szerették egymást és *Szémann* csak egy gondolat bántotta, az, hogy a kedvese pincérleány és így hivatásánál fogva tartozik mindenkinek legalább egy barátságos mosolyt juttatni. Az éjjel *Szémann* ott leste a leányt az Erzsébet királyné-ut 41. szám alatti kávéházban, egészen hajnalig ivott s miután többször megfenyegette a leányt, hirtelen eltávozott a kávéházból. A leány megijedt, hátha belond fejjel beváltja ígéretét s utána sietett. Az Erzsébet királyné-ut és Hajcsár-ut sarkán utol érte *Szémann*, aki egy padon ülvé, azt kiáltotta:

— Isten veled te hűtlen világ! és a kezében lévő revolvért elsütötte.

A leány sikoltozva rohant feléje, a sértetlen maradt *Szémann* rákiáltott:

— Ide ne jöjj! Meg akarok halni! Ha meg akarsz akadályozni, te is meghalsz velem!

A leány mégis közeledett, mire az elkeseredett fiatalember kétszer a leányra lött. Az egyik golyó a leány ballábába furódott és a leány összeesett.

Erre Szómann maga ellen fordította a fegyvert, de mielőtt elsüthette volna, a lövések zajára előkerült emberek kicsavarták a revolvert Szómann kezéből.

A leány sebeit a mentők kötötték be, Szómann pedig behozták a főkapitányságra, ahol nem tudta megmondani, hogy miért lövöldözött.

— Életunt vagyok, de nem tudom, miért. Letartóztatták.

— Agyonlőtt orosz földbirtokos. Berlin-ből jelentik: Lodzban hét rabló megtámadta Adamek Tivadar gazdag kereskedőt és földbirtokost. A rablók ezer rubelit követeltek Adamektól és mivel annak a fizetését megtagadta, agyonlőtték.

— Vasut Turkevétől Körösbányáig. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Nagy István dr. ügyvéd turkevei, Bácsi Lajos dr. ügyvéd gyomai és Debreczeni Endre földbirtokos gyomai lakosok részére a mezőtúr-turkevei h. é. vasut Turkeve állomásától Gyoma és Endrőd községek belterületén át a békés-csanádi h. é. vasutak Kondoros állomásáig, s ebből kiágazólag Mezőberény és Köröstarcsa belterületén át a mátra-körösvideki egyesült h. é. vasutak Körösladány állomásáig vezetendő 0.70 méteres keskeny nyomtávú helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálattal engedély érvényét a lejáratától számított további egy év tartamára megújította.

— Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuznál, a derék-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a Moll-féle sóborszesszel való bedörzsölés sikerrel használatos. Egy üveg ára kor. 1.90. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő jelenvényével és aláírásával.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

— Uj ügyészségi megbízott. Az igazságügyminiszter Hemmen János dr. ujaradi ügyvédet az ujaradi kir. járásbíróság mellé alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 6.

A tartós eső az időjárásnak őszi jelleget kölcsönöz.

A legtöbb haszna a szőlőnek van belőle. A gabonaüzlet irányzata gyengült, illetve szilárdsága alább szállott.

Mai piac, dacára a kedvezőtlen időjárásnak, elég élénk volt.

A mai piacon eladásra került:

1800—2000 mm. buza 10 80 ig.

Tengeri 6.10—20.

Névteljes jegyzés:

Rozs 8.60—70.

Arpa 7.05—7.05.

Zab 7.10—20.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távtrati tudósítása.

Budapest, szeptember 6.

Kilátás és vételkérv. mérsékelt. Elért 25,000 méter.

másna változatlan áron. Állományok 2000 tonna.

Az árak 50 kilonként számítva:

Buza októberre 11.41—11.42 11.43—11.44

Zab októberre 8.05—8.05 8.10—8.11

Rozs októberre 9.71—9.72 9.72—9.73

Tengeri 1908 májusra 8.60—8.81 8.85—8.96

IDEGENEK ARADON

— Szeptember 6. —

Központi szálloda. Mahler György orsz. képviselő Elek. — Hartenstein Jenő fakereskedő Budapest. — Andrássy Béla fakereskedő Budapest. — Almay Olivér birtokos Alcsill. — Fodor Vazul dr. ügyvéd Alcsill. — Munk Lajos fakereskedő Nagy-Topolovec. — Steiner Miksa fakereskedő N.-Topolovec. — Salvatore Vitiello gyáros Tovel del Giero. — Varga Dani utazó Budapest. — Janda János utazó Bécs. — Jolanur Henrik utazó Budapest. — Guttman Izidor utazó Pancsova. — Bokor Mihály utazó Budapest. — Blumenfeld Jakab utazó Budapest. — Fronel Mór utazó Budapest. — Tornyai Arnold utazó Budapest. — Munkó Károly magánzó Budapest. — Scherr Lajos magánzó Boroajenő. — Schreiber Mór utazó Budapest. — Seidner Márton fakereskedő Soborsin. — Radó Oáon utazó Budapest. — Schlesinger Jenő gyáros Breslau. — Herzfeld Dezső utazó Budapest. — Mayer Hugó utazó Haika. — Kesmerek András utazó Budapest. — Hermansky Ede utazó Budapest. — Braun János utazó Rumelsburg. — Rothschild Gyula utazó Worms. — Schwarz Salamon fakereskedő Budapest. — Schönfeld Ede birtokos Tarcsa. — Barna Gyula utazó Budapest. — Holzer Miksa utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Klenk Soma tanító és neje Mezőberény. — Neuman Leo mérnök Brünn. — Civara Illés lelkész Kisbeleny. — Civara János tanító Kisbeleny. — Lamprecht András állatfelügyelő Budapest. — Kertész Lajos kereskedő Beszterce. — Mandel Sandor mérnök Kaposvár. — Nauher József gyáros Bécs. — Bonitzer Mátyas titkár Pozsony. — Mestitz Illés kereskedő Jászberény. — Hajnal Antal tanácsos Fiume. — Matel Miksa gyáros. — Haska István ügynök Kassa. — Sternberg Adolf gyáros Berlin. — Blat Adolf dr. ügyvéd Zágráb. — Monti Pülöp kereskedő Berlin. — Sunres Alfréd főmérnök Páris. — Praus Péter kereskedő Bécs. — Lévai Zsigmond igazgató Fiume. — Kötl August igazgató Bécs. — Gohancz Hugó művész Berlin. — Lipert Lajos birtokos Klagenfurt. — Guttman Albert utazó Bécs. — Urttik Andor utazó Bécs. — Papel Adolf utazó Bécs. — Markbreit Frigyes utazó Bécs. — Sági József utazó Bécs. — Neufeld Lajos utazó Bécs. — Reif Emil utazó Bécs. — Wachler Adolf utazó Bécs. — Zigrer M. utazó Bécs. — Blum Salamon utazó Bécs. — Sajó Béla utazó Budapest. — Szeimel Ármint utazó Budapest. — Ungár Pülöp utazó Budapest. — Klein Károly utazó Budapest. — Hirsch Gyula utazó Budapest. — Bauch Emil utazó Budapest. — Popper Károly utazó Budapest. — Merkitz István utazó Budapest.

Vass szálloda Schlesinger S. utazó Szabadhely. — Schönberger A. utazó Bécs. — Popovics S. lelkész és fia Okrös. — Szópe Lajos utazó Budapest. — Walder Gy. utazó Budapest. — Kerekes András gazda Battonya. — Schwartz Elemér utazó Debrecen. — Láng Imre kereskedő Pécska. — Buchwald Béla kereskedő Gombos. — Latinovits Elemér szolgabíró Zenta. — Ekhard Oszkár birtokos Zombor. — Wallenstein Elek utazó Budapest. — Gásza Imre tanár F.-Bánya. — Dudás Imre kereskedő Gádos. — Wentur Imre kereskedő Szent-Endre. — Weisz Bernát utazó Budapest. — Geib Ármint utazó Budapest.

NYILTER.*

Lelkünk egész felháborodásával utasítjuk vissza azon rosszakaratú és teljesen légből kapott gonosz rágalmakat, amelyeket egy bizonyos lelketlen személy terjeszt rólunk abból a szomorú alkalomból, hogy hön szeretett, szerencsétlen jó fiunk, illetve fivérünk eldobta magát az életet az élet legszebb tavaszán. Nem akarjuk az ártatlan halott csendes nyugodalmát megbolygatni egy olyan személy pletykái miatt, amelyeket minden tisztességes polgár elítél, hanem csak figyelmeztetjük a gonosz rágalmozót, hogy az ügyet az illetékes bíróság elé fogjuk terelni, ahol az illető személy teljes lealcázása után el fogja venni méltó büntetését.

Aradon, 1907. szept. 4.

2153 Ficzay Pál és családja.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Iskolakönyvek

1907—8-ra.

KERPEL IZSÓ

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20. szám,

(Fischer Eliz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy üzletemben

iskolakönyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek részére az előirt legújabb kiadásokban, tiszta és kifogástalan állapotban,

használtan is,

félárban

leggondosabban fertőtlenítve,

kaphatók.

Minden tőlem vásárolt tankönyv használhatóagáért szavatolok.

Az összes tanszerek

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonalzó, körzők, festékek, stb. elsőrendű minőségben és nagy választékban vannak raktáron.

2104

Az izraelita ünnepekre való

makzoro és imakönyvek

üzletemben nagy választékban kaphatók.

Igen jutányos árak,

gyors és pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó,

könyv és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zenemű-kölcsönző intézete.

Iskola- könyvek

és

iskolaszerek

az összes aradi és vidéki
iskolák részére

Ingusz

I. és Fia

könyvkereskedésében

Arad,

267

Weitzer János-utca

Az 1902. évi verscezi Ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi
máki Ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, leg-
újabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek. 1901
Bővebbi felvilágosi-
tással és költségvetéssel
szívesen szolgálók.

az 1896. évi kiállításon
A nagy millenniumi érem-
mel kitüntetve.

19862—1907. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi jószágigazgatósági irodák fűtésére az 1907—
1908-ik őszi, téli és tavaszi időnyre szükséges mintegy 252
ütköbméter cserhasáb tűzifának beszerzése és házhoz szállítá-
sának biztosítása végett zárt írásbeli árlejtést hirdetek.

A szállított cserfának száraznak, jó minőségűnek kell lenni
és teljes méretben tömören kirakandó.

A szállítás a szükséglethez képest körülbelül 20 méteren-
kénti részletekben részint a pénzügyi palota udvarába, részint
a Szent-László- és Ferdinánd-utcában elhelyezett irodákhoz az
épület elé eszközöndő.

A vételár kifizetése mindig a szállított mennyiség után, —
ha az átvételnél kifogás nem lesz, nyomban számla ellenében
az aradi m. kir. adóhivatalnál történik.

Vállalkozó kötelezettségének biztosítására 150 korona bán-
atpénzt köteles letenni, — mely 1908. évi május hó közepén
adatik vissza, ha kötelezettségének kifogástalanul megfelelt.

Felhivatnak a helyi fakereskedők, hogy a mennyiben a
faszállításra vállalkoznak, 1 korona bélyeggel ellátott írásbeli
zárt ajánlataikat 150 korona bánatpénzzel ellátva folyó évi
szeptember hó 20-ikán d. e. 10 óráig az alulírt jószágigazga-
tósághoz nyujtsák be, hol a szerződési feltételek a hivatalos
órák alatt betekintheők.

Aradon, 1907. évi szeptember hó 4-én.

2156

Magyar kir. Államjóságigazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

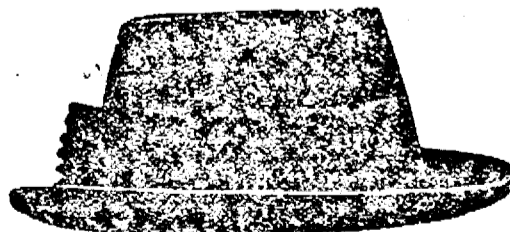
Alapított
1860.

M Ü N Z I.

Állami távbeszélő
213.

Elsőrendű fehérenemű és kalap üzlete Arad.

A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Bársony (Velour) és vi-
har erős loden

kalap-ujdonságaim

érdemesek a megtekintésre, valamint azok előnyös áraitól meg-
győződést szerezni.

Uri divat-ujdonságok

nálam ugyanabban az idő-
ben kaphatók, mint a fő-
városban. : : : : :

Kirakataimban állandóan a legjobb izlésű nyakkendők előnyös ár
megjelölésével láthatók.

Állami távbeszélők szállítója.

482

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a színház löbejártával szemben, Bo-
hus-udvarban.**Csillárok és lámpák**

gáz és villanyra.

Az aradi gásgyárban leégetett

valódi. Anerek raktára.

(Drbja 60 III.)

Üvegcsengők, ernyők, tulipánok, vil-
lanykörték, lámpa szerek és szerelési
anyagok legjobb minőségben legolcsó-
ban kaphatók. 968**N. é. közönség b. figyelmébe!**Tisztelettel értesitem a t. közönséget,
hogy **Sárocsy-utca 2. szám alatt****új szűcs műhelyt**
nyitottam.Elvállalok női kabát, boá, muff, sapka,
utazó-bunda, lábzsák, mindennemű béle-
lések, tepik, állattömések, stb. gyors és
pontos, valami t. jutányos árban való ké-
szítését, oly módon, amely versenyképessé
tesz bármely elsőrangú üzlettel.Szakmában való képzésemet a
bel- és külföld nagyobb városaiban sze-
reztem s utóbb Aradon Mayer M. szűcs
üzletében huzamosabb időn át közmege-
gedésre gyakoroltam, s így a helybeli és
vidéki közönség izlés t. volt alkalmam el-
sajátítani. Rendelők 25% munkaa. ked-
vezményben részesülnek. 2 50

Kegyes pártfogásért esedez

Beregszászy Lajos, szűcsmester.

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű

nemesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget érte-
síteni, hogy Aradon, József főherceg-
út 1. sz. házban**fogorvosi és fogtechnikai**műtermet nyitottam, a hol minden
a szakmába illő műtéseket pontosan és
és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN(Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9—12 ig,
d. u. 4—6-ig tartatnak.**TANÁRI KAR:****BAYER BETTELHEIM IDA**, felügyelőnő, zon-
gora és zeneelmélet.**KISS JANKA**, czimbalom.**KLEIN SÁNDORNÉ**, zongora.**MÜTTERMÜLLER JÓZSEF**, (igazgató) gor-
donka, zongora és kamarazene.**MÜTTERMÜLLERNÉ LENGYEL ERZSI**, zon-
gora és zeneelmélet.**SPERBER FRIGYES**, (igazgató) hegedű, mély-
hegedű és zenekar iskola.**UNGER MÓR**, (igazgató) hegedű, zongora és
zenekar iskola.**WEIHART AURORA**, magánének és karének.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

2026

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.**Az igazgatóság.**

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
KÖNYVKÖTÉSZETE
Arad és csanádi vasúti palotája

MANILUR A LEGMODERNEBB GE-
PEKVEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
HOL A LEGEGYSZERŐBB BEKÖTÉSŐL
FOGVA A LEGFENYVESÉB MIALITÁSŪ
DISZKÓTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
IRÓMAPPÁK.

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

Városi hirdetések.

26410—1907. szám.

Hirdetmény.

Az 1880. évi XVII. t. c. 13. §-a alapján közhírré tesszük, hogy az 1907. évre való érvénnyel kivett hadmentességi díj kivétési lajstrom 1907. szeptember 15-től 18 napi közszemlére van kitéve a városi adóügyi osztályban.

Felebbezésnek a nyolc napi határidő lejártától számított 15 napon belül van helye, új díjkötelesek-nél pedig a könyvecskébe történt bejegyzéstől számított 15 napon belül.

A felebbezések a közigazgatási bizottsághoz címezve a m. királyi pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be.

Arad, 1907. évi szeptember hó 3-án.

A városi tanács.

26300—1907. szám.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t. c. 11. §-a alapján közhírré tesszük, hogy az 1907. évre való érvénnyel kivett s a nem vadászati célokra használt fegyverek után fizetendő fegyveradó kivétési lajstrom f. é. szeptember hó 10-től 8 napi közszemlére van kitéve az adóügyi osztály 1. számú hivatalos helyiségében.

Esetleges felszólamlások a kitétel napját követő 15 napon belül a m. kir. pénzügyigazgatósághoz intézendők.

Arad, 1907. évi szeptember hó 3-án.

A városi tanács.

25654—1907. szám.

Hirdetmény.

A gyógyszerkülönlegességekről és titkos összetételű gyógyszerekről alkotott s 1904. évi július hó elsején életbeléptetett 1903. évi 90000. számú szabályrendelet a végrehajtását megnehezítő és hosszabb tárgyalást igénylő némely kérdések rendezhetése érdekében az 1904. évi 48051. szám alatt körrendelettel felfüggesztetett.

Bár azóta folytatott tárgyalások alapján a felmerült kérdéseket végleg rendezni még nem lehetett, mégis számotvetve azzal, hogy az ország területén készült gyógyszerkülönlegességeknek és titkos gyógyszereknek némely külföldi államba való kivitelének megkönnyítése szükségessé teszi, hogy az említett szerek forgalomba hoztatásának módozatai legalább úgy, mint azt az 1903. évi 90000. számú szabályrendelet előírja rendezve legyenek, a m. kir. belügyminis-terium 98321/VII.—b./907. számú körrendeletével elrendelte, hogy úgy az 1903. évi 90000. számú szabályrendelet, mint az ennek némely határozmányai kiegészítése céljából 1904. évben 120170/1903. szám alatt kiadott körrendelet határozmányai újból életbeléptessenek.

Miről az érdekelteket tudomás-vétel végett értesítjük.

Aradon, 1907. évi augusztus hó 31-én.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

Ad 3516—1907. pm.

Hirdetmény.

A Hertschka Mór alapítvány megüresedett egy reáliskolai alapítványi helyének betöltésére 3516 1907. pm. szám alatt 1907. évi augusztus hó 10-én kibocsájtott hirdetményben a pályázatok benyújtására kitűzött határidőt 1907. évi szeptember hó 15-ig meghossz-szabítom.

Aradon, 1907. évi augusztus hó 28-án.

Varjassy,
polgármester.

25355—1907.

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1888. évi XLIV. t. c. 36. §-a értelmében közhírré tesszük, hogy az 1907. évre kivett adók főkönyvi előírása befejeztetett. Felhívjuk ennélfogva Arad szab. kir. város adózó közönségét, hogy adókönyvecskéjük átvétele, illetve meglévő adókönyvecskéjének a kivett adók előírásával való kiegészítése végett 8 nap alatt a városi adóügyi osztálynál annál inkább jelentkeznek, mert igazolatlan elmulasztása esetén 2—10 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz büntetendő.

Arad, 1907. évi aug. hó 30-án.

A városi tanács.

484—1907. gsz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Braun Ede által bérelt Béla-tér 1—2. sz. alatti lakás és udvarnak 2 évre leendő bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 800 kor. évi bér-összeg.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt letételét igazoló jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1907. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

3673—1907. pm.

Hirdetmény.

A városi adóhivatal által az 1908 évben jogosultsággal bíró legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására céljára készített kimutatást az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében a városháza tanácsstermében 1907. évi szeptember hó 1-től 9-ig bezárólag terjedő időtartamra közszemlére kiteszem.

Aradon, 1907. évi aug. 22-én.

Varjassy,
polgármester.

12930—1907. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszterium 5240—907. sz. rendelete alapján a hazai bortermelés érdekében az évi szüret megkezdése előtt az érdekelteket saját érdekükben figyelmeztetem, hogy a bortörvény (1893. évi XXIII. t. c.) és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében a mustba vagy borba, ugy-szintén a már kész kiegészített törköly-borba vizet keverni bármely csekély mennyiségben is feltétlenül tilos, továbbá tilos a természetes bornak, törköly-borral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törköly-bor készítésénél van megengedve.

Aki a tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hozza vagy eladja, az az 1893. XXIII. t. c. értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyaggal keveri, vagy a természetes bort törköly-borral, vagy gyümölcs-borral összekeveri, mint mesterséges bor készítője 2 hónapig terjedhető elzárással és ezen felül még 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik és ezen kívül az illetőtől a tiltott módon készített vagy kevert bor még el is fog koboztatni.

Arad, 1907. évi augusztus hó 31-én.

Greón Nándor, s. k.
h. főkapitány.

Keresünk

30—40 drb használt,
hitelesített transport
pálinka vagy szesz

hordót

kölcsön venni.

Weisz Ignátz és Fia,

Almás (Alcsill.) 2167

Földes Kelemen

orvosi labororiuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-tartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nem-i szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és kor-szövettani vizsgálatokat mér-sékelt díjazásért. 338

Csermő községnél

egy

írnök - végrehajtó

azonnal

állandó alkalmazást nyer.

Fizetés: évi 960 korona.

Keresztes,

2148

jegyző.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthetja, a gépezet jó működésért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

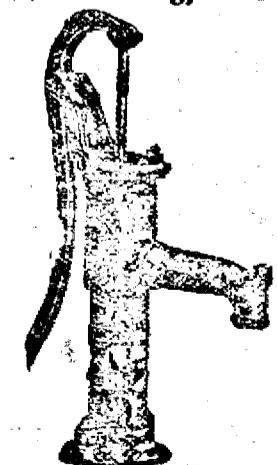
Selyő szelepekkel. Közö-geknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata-nál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüti

gummirozt',
kendercsövek
s legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

APRÓ HIRDETESEK.

AKIK

ismeretség híján

nőosztásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
leányra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vincsejlőre,
kettősre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

színdarabot vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi:

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

T.

Értesítéseink keresztettek.

2147

„S.....s.“

Kerestetik

azonnali belépésre
aradi családhoz intelli-
gensebb kisasszony
(esetleg német ajkú) 3
gyermek mellé. Cím a
kiadóhivatalban.

Angol és francia nyelv tanítása

Egy aradi úri háznál nevelőnői ál-
lást betöltő született angol leány, ki
a francia nyelvet is teljesen bírja,
s mind két nyelv oktatására képe-
sített, a délelőtti órákban hajlandó
angol vagy francia leckéket adni.
Cím a kiadóhivatalban. 2145.

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat,
jobb folyóiratokat és hangjegyeket
legmagasabb áron. — **Kerpel**
Izab könyv- és papírkereskedése
és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Egy rövid zongora megvételre

kerestetik. Ajánlatokat ár és cím
megjelölésével a kiadóhivatal to-
vábbít.

Azonnali alkalmazást

nyerhetnek a Bettelheim-féle gőz-
mosóházban, Arad Aulich Lajos-ut-
ca, pipere vasalónők, tanuló leá-
nyok, kihordó fiúk heti fizetés
mellett. 2160

Őszi szezon 1907.

a legújabb francia blouse album
színes divat képekkel **INGUSZ I.**
és **FIA** könyvkereskedésében kap-
hatók Arad, Weitzer János-utca.
Arad- és temesmegyei telefon 517.
Állami felső leányiskolai tanköny-
vek megérkeztek. 361

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15.
szám alatt.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés,
máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy
lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

A MOLL A.-féle sóborszesz ne-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
orv. és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy önzott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyzappan gyer-
mekek és felnőttek okoszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főssésküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPAD
gyógyszertáraiban.

Ügyes mérlegképes könyvelő

2-3 hónapi, esetleg csak délutáni
munkára sürgősen kerestetik. Aján-
latok „Rendezés” jellegre a kiadóba
kéretnek. 2159

Egy magányos házban

Lipót-utca 10/a. alatt két szoba,
konyha, előszoba, veranda, vízve-
zeték, nagy kert november 1-jére
kiadó. Bővebbet özv. Gömörly Jó-
zsefné szőlőjében Kovaszinc 2109

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csak akkor valódiak, ha
mindegyik doboz Mollnak
védjeggyel és aláírásával tün-
teti fel.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjeggyel
tünteti fel és „A
Moll” felirattal önzottal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz ne-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
orv. és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy önzott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Élethoziglani állást találhat

ügyes urf ember, ki a gazdaközönségnek
és viszonteladójának vegyi gyártmányok
eladását közvetíti.

Mellék keresetként is igen megfelelő.
D. Hardung & Co. chem. Fabrik. Aussig
Schönapriessen 3919

4190—1907. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíróóság,
mint tkvi hatóság közhirre teszi,
hogy Vigyikán Mária talpasi lakos
végrehajthatónak, ismeretlen helyen
tartózkodó Bunta György volt tal-
pasi lakos végrehajtást szenvedő
elleni 807 kor. 67 fillér tőke és
jár. iránti végrehajtási ügyében
(az aradi kir. törvényszék) a kis-
jenői kir. járásbíróóság területén
levő, Talpas községben fekvő, a
talpasi 115. számú tkvben A. I.
8. rendszám alatt foglalt beltelkes
házra a C. 12. alatt özv. Bunta
Jánosné szül. Regyis Mária javára
bekebelezett holtiglani eltartási ki-
kötmény és lakhatási szolgálatom
egészben tartása mellett az árverést
842 koronában ezennel megállá-
pitott kikiáltási árban elrendelte
és hogy a fentebb megjelölt in-
gatlan az 1907. évi november hó
8-án d. e. 10 órakor Talpas köz-
ségében tartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási
áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlan becsárának 10%-át,
vagyis 84kor. 20 fillért készpénz-
ben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-á-
ban jelzett árfolyammal számított és
az 1881. november hó 1-én 3333.
sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt ovadé-
képes értékpapirban a kiküldött
kezéhez letenni, avagy az 1881.
LX. t.-c. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság, mint telek-
könyvi hatóság.

Kisjenőn, 1907. évi augusztus
hó 8-án.

2158

Tabajdy,

kir. ítélőtáblai bír.

Vászon és Chiffon maradékok ismét kaphatók!

Alapított
1840.

Öszi újdonságok
teljes választékban megérkeztek!

MOSÓ
flanelek és barchetek
legújabb mintákban.

Sima angol Costüm kelmék

rendkívüli nagy választékban.

Páratlan nagy választék fekete kelmékben

a legfinomabb minőségig.

Rosenblüh H. és Társa

Aradon.

336

Vászon és Chiffon maradékok ismét kaphatók!